

การจัดการความรู้ในกิจกรรมปัจฉิมนิเทศเพื่อการพัฒนาบัณฑิตสู่สังคม
กรณีศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง

**Knowledge Management in Post Training Activities for the Development
of Undergraduates to the Society :**

A Case of Prince of Songkla University, Trang Campus

รศ.ดร.สุวิมล เขี้ยวแก้ว

5.S64T6

ได้รับทุนอุดหนุนวิจัยจากงบประมาณเงินรายได้ ประจำปีงบประมาณ 2554
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง

บทคัดย่อ

เรื่อง การจัดการความรู้ในกิจกรรมปัจฉิมนิเทศเพื่อการพัฒนาบัณฑิตสู่สังคม : กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง

ลักษณะวิชา สังคมจิตวิทยา

ผู้วิจัย รศ.ดร.สุวิมล เขี้ยวแก้ว

หลักสูตร ปรอ. รุ่นที่ 23

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ความรู้ในกิจกรรมปัจฉิมนิเทศ ประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อกิจกรรมปัจฉิมนิเทศและเสนอแนวทางในการจัดกิจกรรมปัจฉิมนิเทศในปีการศึกษาต่อไป ประชากรเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรังที่เข้ารับการปัจฉิมนิเทศ ในปีการศึกษา 2553 จำนวน 411 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามความพึงพอใจนิคมตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 42 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

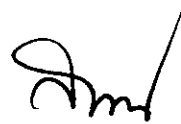
ผลการวิจัยพบว่าความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดกิจกรรมปัจฉิมนิเทศเป็นดังนี้ นักศึกษามีความพึงพอใจต่อภาพรวมของกระบวนการจัดการในระดับปานกลาง โดยมีความพึงพอใจระดับมาก 3 รายการ คือระยะเวลาเหมาะสม การให้ความสำคัญกับผู้เข้าร่วมกิจกรรม และเอกสารใช้ประโยชน์ได้ดี นักศึกษามีความพึงพอใจต่อภาพรวมของวิทยากรทุกด้านในระดับมาก ความพึงพอใจต่อภาพรวมของกิจกรรมที่จัดทุกด้านในระดับมาก ความพึงพอใจต่อภาพรวมของกิจกรรมที่จัดส่งเสริมคุณสมบัติของผู้เข้าร่วมทุกด้านในระดับมาก นักศึกษามีข้อเสนอแนะต่อการจัดกิจกรรมปัจฉิมนิเทศด้านวิชาการว่าควรมีสาระเกี่ยวกับภาษาอังกฤษ คอมพิวเตอร์ และบุคลิกภาพ ส่วนด้านการจัดการนั้น เสนอแนะว่าควรจัดกิจกรรมปัจฉิมนิเทศเดือนมกราคมในวันหยุดราชการ ใช้สถานที่ในมหาวิทยาลัย

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย มหาวิทยาลัยควรจัดกิจกรรมปัจฉิมนิเทศในปีการศึกษาต่อไปตามแนวทางที่นักศึกษาได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ จัดการสัมมนาเพื่อสร้างเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อการพัฒนากิจกรรมปัจฉิมนิเทศในทุกคณะ/วิทยาเขตในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และสรุปแก่นความรู้เสนอเป็น Explicit Knowledge เพื่อการเผยแพร่สู่มหาวิทยาลัยอื่น ๆ ต่อไป

คำนำ

การวิจัย เรื่อง “การจัดการความรู้ในกิจกรรมปัจฉิมนิเทศเพื่อการพัฒนาบัณฑิตผู้สังคมนครินทรศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง” เป็นการใช้กระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมปัจฉิมนิเทศนักศึกษาให้มีประสิทธิผลยิ่งขึ้น เนื่องจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรังจัดกิจกรรมปัจฉิมนิเทศเป็นประจำทุกปี เพื่อสร้างเสริมหล่อหลอม และสรุปรวมยอดสาระเรื่องราวต่าง ๆ ให้นักศึกษามีความมั่นใจในศักยภาพของตนว่าจะเป็นบัณฑิตที่มีความพร้อม มีคุณภาพ และมีคุณธรรมเพียงพอที่จะออกไปทำงาน ตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจ ให้ประสบความสำเร็จสูงสุด ทั้งต่อตนเองและส่วนรวม

เป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่าทุกสถาบันการศึกษาก็ให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมปัจฉิมนิเทศแก่ผู้เรียนเช่นเดียวกัน แต่การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการจัดการที่มีประสิทธิภาพ และข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักศึกษาผู้เข้ารับการปัจฉิมนิเทศยังมีไม่มากนัก ผู้วิจัยจึงมีความตั้งใจที่จะนำผลจากการวิจัย มาจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Knowledge Sharing) กับทุกคณะ/วิทยาเขตในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ตามแนวทางการจัดการความรู้ (Knowledge Management) โดยหวังจะประมวลสรุปเป็น Explicit Knowledge ซึ่งเป็นองค์ความรู้ที่เมื่อได้รับการเผยแพร่จะช่วยพัฒนาการจัดกิจกรรมปัจฉิมนิเทศให้มีความคุ้มค่า มีความหมาย และเป็นองค์ประกอบสำคัญอีกประการหนึ่งซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้นักศึกษาเป็นบัณฑิตในอุดมคติสมดังเจตนารมณ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และสถาบันการศึกษาที่สนใจต่อไป

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล เขี้ยวแก้ว)

นักศึกษามหาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตร ปรอ. รุ่น 23

ผู้วิจัย

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัย เรื่อง “การจัดการความรู้ในกิจกรรมปัจฉิมนิเทศเพื่อการพัฒนาบัณฑิตผู้สังคม : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง” สำเร็จลงได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาจาก พล.ท.วีรศักดิ์ มณีอินทร์ พล.ร.ต.ภวัต วิชัยดิษฐ์ ร.น. พ.อ.หญิง สุภาชนิทร แสงเพชร และ พ.อ.หญิง มุกดา ซื่อมาก (ซึ่งเป็นที่ปรึกษาหลัก และที่ปรึกษาร่วม) คณาจารย์ในวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ที่ให้ความเป็นกัลยาณมิตรตลอดเวลาที่เข้ารับการศึกษ ขอบพระคุณมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง ให้ทุนสนับสนุนการวิจัย ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.วรรณดา สุจริต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ รองศาสตราจารย์สุเทพ สันติวานนท์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐวิทย์ พงนตันติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม รวมทั้งข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย

ขอขอบคุณฝ่ายพัฒนานักศึกษาและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง นักศึกษาทุกคนที่ให้ความร่วมมือด้วยดีในการเก็บรวบรวมข้อมูล เจ้าหน้าที่และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายที่ได้วิเคราะห์ข้อมูล และจัดทำเอกสาร

คุณค่าและประโยชน์จากการศึกษาในครั้งนี้จะเกิดขึ้น ก็ต่อเมื่อมีผู้นำไปใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของสถาบันการศึกษา และหากมีผลต่อการพัฒนาศักยภาพของบัณฑิต ผู้วิจัยขอมอบเป็นความกตเวทิตาแก่ “ครู” ทุกท่าน

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล เจี้ยวแก้ว)

นักศึกษามหาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตร ปรอ.รุ่นที่ 23

ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
คำนำ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญแผนภาพ	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	5
คำจำกัดความ	5
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	6
การจัดการความรู้	6
ความพึงพอใจ	17
ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	22
กิจกรรมปฎิมนิเทศ	33
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	40
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	41
วิธีการวิจัย	41
ประชากร	42
ตัวแปรและการวัดตัวแปร	42

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	42
การทดสอบเครื่องมือ	43
การเก็บรวบรวมข้อมูล	44
บทที่ 4 ผลวิจัย	45
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	45
การวิเคราะห์ข้อมูล	45
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	46
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	63
สรุป	63
อภิปรายผล	65
ข้อเสนอแนะ	66
บรรณานุกรม	68
ภาคผนวก	71
ผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	72
ผนวก ข ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับสิ่งที่วัด	79
ผนวก ค รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	82
ประวัติย่อผู้วิจัย	83

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. กิจกรรมในภาคการศึกษาที่ 1	38
2. กิจกรรมในภาคการศึกษาที่ 2	39
3. เพศ และสาขาของนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมปัจฉิมนิเทศ	47
4. ลักษณะการเข้าร่วมกิจกรรมปัจฉิมนิเทศของนักศึกษาโดยภาพรวม	48
5. ลักษณะการเข้าร่วมกิจกรรมและสาเหตุการไม่เข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาในแต่ละโครงการที่จัดในวันปัจฉิมนิเทศ	48
6. ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาต่อกระบวนการจัดการ	54
7. ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาต่อวิทยากร	55
8. ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาต่อกิจกรรมที่จัด	56
9. กิจกรรมที่จัดส่งเสริมคุณสมบัติของผู้เข้าร่วมในด้านต่างๆ	58
10. หัวข้อความรู้ด้านวิชาการที่ควรเพิ่มในการจัดกิจกรรมปัจฉิมนิเทศ	59
11. ข้อเสนอแนะในด้านการจัดการ	60

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่	หน้า
1. พีระมิดแสดงลำดับชั้นของความรู้	8
2. วงจรการจัดการความรู้	14
3. ตราสัญลักษณ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง	23
4. แสดงกระบวนการในการวิจัย	41

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาคือ เรื่องของชีวิตทั้งหมดที่ต้องเรียนรู้ เพื่อปฏิบัติต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ให้ได้ผลดี ท่ามกลางสิ่งแวดล้อมที่เราต้องประสบ สามารถเข้าไปอยู่ในระบบได้อย่างดี ทั้งส่วนตัว สังคม ชุมชน และประเทศชาติอยู่ได้อย่างประสานกลมกลืน และเกื้อกูลกันกับสังคมโลก

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545) ได้กำหนดจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาว่า จะต้องเป็นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทย ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้คู่คุณธรรม มีจริยธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ 2545 : 5) และในหมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 23 ระบุว่า การจัดการศึกษาต้องเน้นการให้ความรู้คู่คุณธรรม จัดกระบวนการเรียนรู้และบูรณาการ ตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา

ภารกิจของสถาบันอุดมศึกษาคือการสอนวิชาการและวิชาชีพ การวิจัย การบริการ วิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ซึ่งภารกิจในการสอนเพื่อผลิตบัณฑิตเป็นสิ่งสำคัญ ที่มีความซับซ้อนเชื่อมโยงกับทั้งบริบท บัณฑิต กระบวนการ ทั้งฝ่ายของสถาบัน และความพร้อมของนิสิตนักศึกษา แต่เนื่องจากภาวะวิกฤต อันเกิดจากความขัดแย้งทางสังคม และการบริโภคสื่ออย่างไม่มีวิจารณญาณซึ่งส่งผลกระทบต่อทุกภาคส่วนในประเทศไทย ได้ก่อให้เกิดวิกฤตด้านการใช้ชีวิตและพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษา จึงมีการสะท้อนว่านักศึกษารุ่นใหม่ปรับตัวไม่ทัน การจัดการศึกษาไม่เข้มแข็งพอ ในการสร้างคนรุ่นใหม่เพื่อรับมือกับอนาคต ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น สถาบันการศึกษาจึงให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษามากขึ้น โดยให้ความสำคัญต่อการดูแลนักศึกษา หล่อหลอมนักศึกษา ด้วยกระบวนการที่เชื่อมโยงระหว่างในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน และเพิ่มกิจกรรมนอกชั้นเรียนในกระบวนการจัดการศึกษา เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพและมีคุณธรรม สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่ง ให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมอย่างเป็นระบบ เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาได้พัฒนาตนเอง ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และบุคลิกภาพ เพื่อให้นักศึกษาได้ประสบความสำเร็จสูงสุด ตามความมุ่งหมายของตน

วัตถุประสงค์ทั่วไปของการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานักศึกษา

1. เพื่อกระตุ้นให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้แบบบูรณาการในห้องเรียน และนอกห้องเรียนในการพัฒนาให้เป็นบุคคลที่สมบูรณ์
2. เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ที่มีคุณค่าแก่นักศึกษา กระตุ้นให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ และตระหนักในปัญหาที่เกิดขึ้นแก่นักศึกษาผู้อื่น
3. เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์ นักศึกษา และผู้บริหารระดับต่าง ๆ ซึ่งจะนำไปสู่การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และการตัดสินใจในการแก้ปัญหาต่าง ๆ
4. เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาให้มีโอกาสเท่าเทียมกัน ในการที่จะได้รับการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา
5. เพื่อให้ให้นักศึกษาได้รู้จักตนเองสร้างแนวทางและแสดงออกซึ่งความเป็นเอกลักษณ์บุคคล
6. เพื่อให้ให้นักศึกษาแต่ละคนสามารถพัฒนาตนเองในด้านสติปัญญา ร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม (คู่มือปฏิบัติงานกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อพัฒนานักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ : งานกิจกรรมนักศึกษา กองกิจการนักศึกษา. มปท. มปป.)

ทิศทางการพัฒนานิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ปีการศึกษา 2553

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ตระหนักถึงภาวะวิกฤตทางสังคมที่มีผลกระทบต่อนิสิตนักศึกษา จึงได้จัดประชุมสัมมนาเรื่อง “ทิศทางการพัฒนานิสิตนักศึกษารายได้ภาวะวิกฤต” ในระหว่างวันที่ 18-19 พฤษภาคม 2553 ณ โรงแรมชลจันทร์ รีสอร์ท พัทยา จังหวัดชลบุรี โดยเชิญรองอธิการบดี ผู้ช่วยอธิการบดี ผู้อำนวยการกองที่รับผิดชอบงานกิจการนิสิตนักศึกษาทั่วประเทศ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับวิธีการและกระบวนการพัฒนานิสิตนักศึกษาอย่างครบวงจร ท่ามกลางสถานการณ์ปัจจุบันที่ถือว่าเป็นภาวะวิกฤตที่ส่งผลกระทบต่อสังคม และสถาบันอุดมศึกษาไทย เนื่องจากบุคลากรที่รับผิดชอบงานด้านกิจการและกิจกรรมนักศึกษา เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญและจำเป็น ในการส่งเสริมผลักดันให้นิสิตนักศึกษา เกิดการพัฒนาตนเอง ด้วยการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ตรง สนับสนุนให้เกิดการพัฒนาทั้งด้านวิชาการ และสังคมอย่างต่อเนื่อง ในระหว่างที่นิสิตนักศึกษาใช้ชีวิตในรั้วสถาบันอุดมศึกษา

การสัมมนาในครั้งนี้ เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา (ดร.สุเมธ แยมน์) ได้เป็นประธานในพิธีเปิดการสัมมนาและบรรยายพิเศษเรื่อง “โอกาสในการพัฒนานิสิตนักศึกษาไทยในปัจจุบัน” และการนำเสนอประเด็นที่เป็นปัญหา ภาวะวิกฤตที่มีผลกระทบต่อนักศึกษา โดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านกิจการนักศึกษา และมีข้อเสนอแนะที่น่าสนใจคือ

การพัฒนาการศึกษาด้วยแนวคิด Year Based กล่าวคือ

นักศึกษาปีที่ 1	พัฒนาจากนักเรียนสู่นักศึกษา
นักศึกษาปีที่ 2	พัฒนาการก้าวอย่างเข้าสู่วิชาชีพ
นักศึกษาปีที่ 3	พัฒนาวิสัยทัศน์ในอาชีพ
นักศึกษาปีที่ 4	พัฒนาสู่สังคมเป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยที่มีการจัดการศึกษาเป็น 5 วิทยาเขต ได้กำหนดเป้าหมายของการบ่มเพาะนักศึกษา ให้เป็นผู้มีจิตสำนึกสาธารณะ มีทักษะชีวิต มีความเป็นไทย มีคุณธรรมจริยธรรม มีความภูมิใจในสถาบันและพหุวัฒนธรรม ซึ่งการเสริมสร้างให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าวได้นั้น นักศึกษาจะต้องผ่านการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนานักศึกษาเป็นสำคัญ มหาวิทยาลัยจึง ได้กำหนดรูปแบบกิจกรรมนักศึกษาเป็น 2 รูปแบบ คือ

1. กิจกรรมเสริมหลักสูตร ซึ่งกำหนดให้นักศึกษาเข้าร่วมในลักษณะบังคับเลือก (Extra-Curriculum Activities Requirement)
2. กิจกรรมเสริมหลักสูตร ซึ่งกำหนดให้นักศึกษาเข้าร่วม (Extra-Curriculum Activities Free time)

จากแนวคิดดังกล่าว มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในทุกวิทยาเขต จึงจัดให้มีกิจกรรมการปัจฉิมนิเทศ ให้แก่นักศึกษาปีที่ 4 เป็นประจำตลอดมา ซึ่งแต่ละวิทยาเขต จะมีรูปแบบกิจกรรมแตกต่างกันไปบ้างโดยมีการคัดสรรกิจกรรม ที่คิดว่าจะเป็นประโยชน์ต่อการสร้างความมั่นใจ ความพร้อมให้กับนักศึกษาเพื่อเป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์ ตามแนวคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง ได้ให้ความสำคัญกับกิจกรรมการปัจฉิมนิเทศนักศึกษาเป็นอย่างมาก จะเห็นได้จากการสนับสนุนงบประมาณ เพื่อให้จัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องในภาคการศึกษาที่ 2 ในช่วงเดือนมกราคม เพื่อให้นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ได้เติมเต็มในส่วนต่างๆ และรับสิ่งที่ดีที่สุดจากวิทยาเขต ในช่วงสุดท้ายของการรับการศึกษา

กิจกรรมที่จัดในการปัจฉิมนิเทศจะประกอบด้วยเนื้อหาและกิจกรรมดังนี้

1. การให้ความรู้เกี่ยวกับการเตรียมตัวเพื่อศึกษาต่อ และหรือการประกอบอาชีพ
2. กระบวนการสมัครงานและการทำงาน
3. กฎหมายเกี่ยวกับอาชีพเฉพาะกฎหมายแรงงานที่ควรทราบ
4. การทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ
5. มนุษยสัมพันธ์และการอยู่ร่วมกันในสังคม

6. การพัฒนาจิตใจด้านคุณธรรมและจริยธรรม
7. การพัฒนาบุคลิกภาพที่พึงประสงค์
8. อื่นๆ

แนวคิดเชิงพัฒนาของมหาวิทยาลัย ในการจัดการโครงการปัจฉิมนิเทศศึกษานั้น ได้ส่งเสริมให้สร้างฐานข้อมูลสนับสนุน (Data Base) ในการกำหนดแนวทางดำเนินงาน เช่น การทำกิจกรรม After Action Review การนำข้อมูลที่มีมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Knowledge Sharing) ระหว่างบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านนี้ของแต่ละวิทยาเขต ตามแนวทางการจัดการความรู้ (Knowledge Management) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จึงต้องมีการสำรวจความพึงพอใจของนักศึกษา ต่อการปัจฉิมนิเทศที่มหาวิทยาลัยจัดให้ เพื่อให้ได้เป็นข้อมูลที่จะนำมาใช้ ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนารูปแบบกิจกรรมให้เกิดความเหมาะสม คู่มีค่า ตรงกับความต้องการของนักศึกษายิ่งขึ้นในปีต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ความรู้ในการจัดกิจกรรมปัจฉิมนิเทศ
2. เพื่อประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อกิจกรรมปัจฉิมนิเทศ
3. เพื่อเสนอแนวทางในการจัดกิจกรรมปัจฉิมนิเทศในปีการศึกษาต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา
กิจกรรมการปัจฉิมนิเทศที่ศึกษาในครั้งนี้ จะทำการศึกษาเฉพาะปีการศึกษา 2553
2. ขอบเขตด้านประชากร
ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้ ได้แก่ นักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมปัจฉิมนิเทศ

ในปีการศึกษา 2553 จำนวน 411 คน

3. ขอบเขตด้านเวลา
ช่วงเวลาที่ทำการวิจัยอยู่ระหว่างเดือนกันยายน 2553 – เดือนสิงหาคม 2554

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการปัจเจกนิเทศ
2. ทราบความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อกิจกรรมปัจเจกนิเทศ
3. ได้ข้อมูลเพื่อนำไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างวิทยาเขตต่างๆ ในกระบวนการจัดการความรู้ ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ทุกวิทยาเขต
4. ได้แนวทางในการจัดกิจกรรมปัจเจกนิเทศ ในปีการศึกษาต่อไป

คำจำกัดความ

การจัดการความรู้ หมายถึง กระบวนการในการนำความรู้ที่มีอยู่หรือเรียนรู้ มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร โดยผ่านกระบวนการต่าง ๆ เช่น การสร้าง รวบรวม แลกเปลี่ยนและใช้ความรู้

กิจกรรมปัจเจกนิเทศ หมายถึง กิจกรรมที่มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง จัดเป็นโครงการพัฒนานักศึกษาในปีการศึกษา 2553 เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาที่จะจบการศึกษา มีความพร้อมที่จะออกไปเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพพร้อมทำงานรับใช้สังคมอย่างเต็มศักยภาพ และมีความสุข

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาที่เข้ารับการปัจเจกนิเทศในปีการศึกษา 2553 ตามระยะเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีความสุขเมื่อความต้องการได้รับการตอบสนอง หรือได้รับความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายหรือแรงจูงใจ

บทที่ 2

บททวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอแนะนำหัวข้อต่อไปนี้

ตามลำดับ

1. การจัดการความรู้
2. ความพึงพอใจ
3. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
4. กิจกรรมปฎิบัติงาน
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การจัดการความรู้

การบริหารจัดการในโลกยุคปัจจุบัน ซึ่งเป็นยุคเศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge-Based Economy) ซึ่งอาศัยการสร้าง การกระจายและการใช้ความรู้เป็นตัวขับเคลื่อนหลักที่ทำให้เกิดการเติบโต สร้างความมั่นคงและสร้างงานในทุกรูปแบบ

องค์กรจะอยู่รอดในยุคเศรษฐกิจฐานความรู้ได้นั้น จะต้องปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ในการดำเนินงาน ต้องสร้างความได้เปรียบด้านการผลิตโดยอาศัยสินทรัพย์ที่จับต้องไม่ได้ (Intangible assets) เช่น ความรู้ ทักษะ ประสิทธิภาพ เทคโนโลยี มากขึ้นมากกว่าการใช้ทรัพย์สินที่จับต้องได้ (Tangible assets) เช่น อาคาร เครื่องจักร อุปกรณ์สำนักงาน นอกจากนี้ยังต้องใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มากกว่าการใช้ทุน

จึงกล่าวได้ว่าความรู้เป็นสินทรัพย์ที่มีค่าที่สุดขององค์กร ความรู้เป็นสินทรัพย์ที่มีลักษณะเฉพาะโดดเด่นกว่าสินทรัพย์อื่น ๆ คือเป็นสินทรัพย์ที่ไม่มีขีดจำกัดยิ่งใช้ยิ่งเพิ่ม ยิ่งองค์กรมีความรู้มากเท่าไร ก็ยิ่งสามารถเรียนรู้ในสิ่งใหม่ ๆ ได้มากขึ้นเท่านั้น เมื่อเรียนรู้ได้มากขึ้นก็สร้างความรู้ใหม่ได้มากขึ้น เมื่อนำความรู้เก่ามาบูรณาการกับความรู้ใหม่ก็จะก่อให้เกิดความรู้ใหม่ ๆ ขึ้นอีก และสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้มากยิ่งขึ้น จึงกลายเป็นวงจรที่เพิ่มพูนได้ในตัวเองอย่างไม่สิ้นสุด ที่เรียกว่า “วงจรการเรียนรู้”

การที่องค์กรจะสร้างและรักษาความได้เปรียบในการแข่งขันได้นั้น ขึ้นกับความสามารถขององค์กรในการทำให้วงจรการเรียนรู้ที่กล่าวข้างต้นหมุนได้รวดเร็วและต่อเนื่อง ซึ่งจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อ องค์กรมีกระบวนการที่เป็นระบบในการค้นหา สร้าง รวบรวม จัดเก็บ เผยแพร่ ถ่ายทอด แบ่งปันและใช้ความรู้ กระบวนการที่ว่านี้ คือ “การจัดการความรู้ (Knowledge Management : KM) (บุญดี บุญญาภิจและคณะ, 2547:6)

1. ความหมายของ “ความรู้”

ความรู้เป็นทรัพย์สินที่มีค่าสำหรับองค์กร องค์กรจึงจำเป็นต้องสะสมและพัฒนาความรู้ให้โดดเด่นเพื่อเป็นต้นทุนที่สำคัญขององค์กรเพื่อความได้เปรียบเชิงการแข่งขัน และเพิ่มคุณค่าและพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการใหม่เพื่อตอบสนองความต้องการและความพึงพอใจของผู้มาติดต่อเพื่อรับบริการ

ดาเวนพอร์ต และ พรูแซค (Davenport and Prusak, 1998:2) ได้ให้คำจำกัดความว่า ความรู้ หมายถึงการใช้ประสบการณ์ คุณค่า สารสนเทศ ความชำนาญและสัญชาตญาณ เพื่อกำหนดสภาพแวดล้อมและกรอบการทำงานสำหรับการประเมินเพื่อให้ได้ประสบการณ์และสารสนเทศใหม่ ซึ่งมีวิธีการที่แตกต่างกันในแต่ละบุคคล ความรู้ไม่ได้อยู่เพียงในรูปเอกสาร แต่อยู่ในประสบการณ์การทำงานประจำ กระบวนการ วิธีการปฏิบัติและความเชื่อในองค์กรนั้น

ยามาซากิ (Yamazaki อ้างถึงใน ยุทธนา แซ่เตียว, 2547:245) ให้ความหมายว่า ความรู้คือ สารสนเทศที่ผ่านกระบวนการคิด การเปรียบเทียบ และการเชื่อมโยงกับความรู้อื่นๆ จนเกิดความเข้าใจและนำไปใช้ประโยชน์ในการสรุปและตัดสินใจในสถานการณ์ต่างๆ โดยไม่จำกัดช่วงเวลา

เซงเก้ (Senge, 1990:15) ให้ความเห็นว่ ความรู้ เป็นความสามารถในการปฏิบัติการอย่างมีประสิทธิภาพ

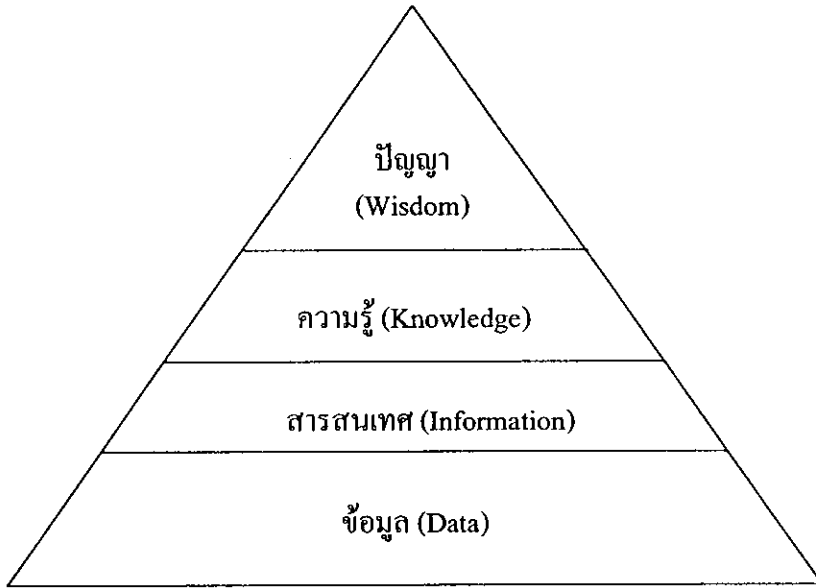
ดรักเกอร์ (Drucker, 1999:12) อธิบายว่า ความรู้ เป็นสารสนเทศที่เปลี่ยนแปลงบางสิ่งไปสู่การปฏิบัติหรือการทำให้คนหรือองค์กรสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

แมคคาร์ที (McCarty อ้างใน น้าทิพย์ วิภาวิน, 2547:56) ให้คำนิยามความรู้ เป็นความคิดและการกระทำที่ได้รับการยอมรับโดยคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งของสังคม

จากคำจำกัดความที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นพอสรุปได้ว่า ความรู้ คือ สารสนเทศที่ผ่านกระบวนการคิด การเปรียบเทียบ การเชื่อมโยง จนสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นและได้รับการยอมรับโดยกลุ่มคนในสังคม

ยามาซากิ (Yamazaki อ้างถึงในอุทธรนา แซ่เตียว, 2547:246) ผู้เชี่ยวชาญชาวญี่ปุ่นได้ให้คำจำกัดความของ ความรู้ ในรูปของปิรามิด อันประกอบด้วย ข้อมูลเป็นฐานของปิรามิดแล้วสังเคราะห์เป็นสารสนเทศ แล้วเปลี่ยนไปสู่ความรู้และก่อให้เกิดปัญญาในที่สุด ดังรูป

แผนภาพที่ 1: ปิรามิดแสดงลำดับขั้นของความรู้

ข้อมูล หมายถึง ข้อเท็จจริง ข้อมูลดิบ หรือตัวเลขต่างๆ ที่ยังไม่ได้ผ่านการแปลความ การวัดและประเมินผล การจัดข้อมูลสามารถพิจารณา 2 ด้าน คือ ด้านเชิงปริมาณและด้านเชิงคุณภาพ

“สารสนเทศ” เป็นข้อมูลที่ผ่านกระบวนการสังเคราะห์วิเคราะห์ เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการและตัดสินใจ มีบริบทซึ่งเกิดจากความเชื่อ สำคัญสำนึก หรือประสบการณ์ของผู้ใช้สารสนเทศนั้น ๆ โดยมักจะอยู่ในรูปของข้อมูลที่วัดได้หรือจับต้องได้ การแปลงข้อมูลเป็นสารสนเทศสามารถดำเนินการได้ด้วยการเพิ่มเติมคุณค่าให้กับข้อมูลด้วยวิธีการต่าง ๆ 5 วิธี ดังนี้

1. อรรถาธิบาย (Contextualized)
2. ทำให้เป็นหมวดหมู่ (Categorized)
3. ทำให้สามารถคำนวณได้ตามหลักคณิตศาสตร์หรือสถิติ (Calculated)
4. ทำให้ถูกต้อง (Corrected)
5. ทำให้มีความกระชับชัดเจน (Condensed)

“ความรู้” คือ สารสนเทศที่ผ่านกระบวนการคิด เปรียบเทียบ เชื่อมโยงกับความอื่นจน เกิดเป็นความเข้าใจและนำไปใช้ประโยชน์ในการสรุปและตัดสินใจในสถานการณ์ต่างๆ ได้โดยไม่ จำกัคช่วงเวลา หากต้องการให้สารสนเทศเปลี่ยนเป็นความรู้ ต้องอาศัยกระบวนการดังนี้

1. การเปรียบเทียบ (Comparison)
2. การตระหนักถึงความสำคัญของผลกระทบ (Consequences) ที่เกิดขึ้น
3. การวิเคราะห์ความเกี่ยวข้องหรือความสัมพันธ์ (Connections) กับความรู้ชนิดอื่น
4. การสนทนา (Conversation) เมื่อทราบความคิดของบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง

“ปัญญา” คือความรู้ที่ฝังอยู่ในตัวคน ก่อให้เกิดประโยชน์ในการนำไปใช้

โนนากะ (Nonaka, 1991:70) จำแนกความรู้ออกเป็น 2 ประเภท คือ Tacit และ Explicit Knowledge ดังนี้

1. Tacit Knowledge เป็นความรู้ที่อยู่ในตัวของแต่ละบุคคล เกิดจากประสบการณ์ การ เรียนรู้หรือพรสวรรค์ต่างๆ ซึ่งสื่อสารหรือถ่ายทอดในรูปของตัวเลข สูตร หรือลายลักษณ์อักษร ได้ ยาก ความรู้ชนิดนี้พัฒนาและแบ่งปันได้และเป็นความรู้ที่ก่อให้เกิดความได้เปรียบในการแข่งขัน

2. Explicit Knowledge ความรู้ที่เป็นเหตุเป็นผล สามารถรวบรวมและถ่ายทอดออกมา ในรูปแบบต่าง ๆ ได้ เช่น หนังสือ คู่มือ เอกสาร และรายงานต่างๆ ซึ่งทำให้คนสามารถเข้าถึงง่าย

ประพนธ์ ผาสุขยืด (2549:21) กล่าวว่า ความรู้แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้คือ

1. ความรู้ชัดแจ้ง หรือ Explicit Knowledge เป็นความรู้ที่เห็นได้ชัดเจนเป็นรูปธรรม เป็นความรู้ที่อยู่ในตำรับตำรา เช่น พกหลักวิชา หรือทฤษฎีทั้งหลายอันมาจากการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ผ่านกระบวนการพิสูจน์ ผ่านกระบวนการวิจัย

2. ความรู้ที่ฝังลึกอยู่ในตัวคน หรือ Tacit Knowledge เป็นสิ่งที่เห็นได้ไม่ชัด เป็น ความรู้ที่ได้มาจากการปฏิบัติ บ้างก็จัดว่าเป็น “เคล็ดวิชา” เป็น “ภูมิปัญญา” เป็นที่สั่งที่มาจาก การ ใช้วิจารณ์ญาณ ปฏิภาณ ไหวพริบ เป็นเทคนิคเฉพาะตัวของผู้ปฏิบัติแต่ละท่าน ถึงแม้ความรู้ ประเภทที่สองจะเห็นได้ไม่ชัดเหมือนความรู้ประเภทแรก แต่ก็เป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้งานบรรลุผล สำเร็จได้เช่นกัน

2. นิยามของ “การจัดการความรู้”

มีผู้ให้นิยามความหมายของการจัดการความรู้ไว้มากมายซึ่งจะขอนำเสนอดังนี้

โทยามะ (Toyama อ้างถึงใน พรทิพย์ กาญจนนิยตและคณะ, 2546:6) กล่าวว่า การ จัดการความรู้ หมายถึง การจัดการเพื่อเอื้อให้เกิดความรู้ใหม่ โดยใช้ความรู้ที่มีอยู่และ

ประสบการณ์ของคนในองค์กรอย่างเป็นระบบเพื่อพัฒนานวัตกรรมที่จะทำให้มีความได้เปรียบเหนือคู่แข่งทางธุรกิจ

มาลโฮตรา (Malhotra Quoted in Singapore Productivity and Standard Board, 2001:18) กล่าวว่า การจัดการความรู้เป็นเรื่องสำคัญในการปรับองค์กรให้สามารถอยู่รอดและแข่งขันได้ภายใต้สิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป ทั้งนี้จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีกระบวนการในการผสมผสานความสามารถของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการประมวลผลข้อมูลสารสนเทศและความสามารถของคนเข้าด้วยกันอย่างเหมาะสม

ธนาคารโลก (The World Bank Quoted in Singapore Productivity and Standard Board, 2001:19) ให้นิยามของการจัดการความรู้ว่า เป็นการรวบรวมวิธีปฏิบัติขององค์กรและกระบวนการที่เกี่ยวกับการสร้าง การนำมาใช้ และเผยแพร่ความรู้และบริบทต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจ

วิจารณ์ พานิช (2546:2) กล่าวว่า การจัดการความรู้ หมายถึงการยกระดับความรู้ขององค์กร เพื่อสร้างผลประโยชน์จากต้นทุนทางปัญญา โดยเป็นกิจกรรมที่ซับซ้อนและกว้างขวาง ไม่สามารถใช้นิยามด้วยถ้อยคำสั้นๆ ได้ ดังนั้น ต้องให้นิยามหลายข้อจึงจะครอบคลุมความหมายได้แก่

1. การรวบรวม การจัดระบบ การจัดเก็บและการเข้าถึงข้อมูลเพื่อสร้างเป็นความรู้ เทคโนโลยีด้านข้อมูลและด้านคอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือช่วยเพิ่มพลังในการจัดการความรู้ แต่เทคโนโลยีด้านข้อมูลและคอมพิวเตอร์โดยตัวของมันเองไม่ใช่การจัดการความรู้
2. การจัดการความรู้เกี่ยวข้องการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถ้าไม่มีการแลกเปลี่ยนความรู้แล้วความพยายามในการจัดการความรู้ก็จะไม่ประสบผลสำเร็จ พฤติกรรมภายในองค์กรเกี่ยวกับวัฒนธรรม พลวัต และวิธีปฏิบัติมีผลต่อการแลกเปลี่ยนความรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวัฒนธรรมและสังคมมีความสำคัญต่อการจัดการความรู้อย่างยิ่ง
3. การจัดการความรู้ต้องอาศัยผู้รู้ในการตีความและประยุกต์ใช้ความรู้ ในการสร้างนวัตกรรมและเป็นผู้นำในองค์กร รวมทั้งต้องการผู้เชี่ยวชาญในสาขาใดสาขาหนึ่งแนะนำวิธีประยุกต์ใช้การจัดการความรู้ ดังนั้น กิจกรรมเกี่ยวกับคน ได้แก่ การดึงดูดคนดีและเก่ง การพัฒนาคน การติดตามความก้าวหน้าของคน และดึงคนมีความรู้ไว้ในองค์กร ถือเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการความรู้

4. การเพิ่มประสิทธิผลขององค์กร การจัดการความรู้เกิดขึ้นเพราะมีความเชื่อว่าจะช่วยสร้างความมีชีวิตชีวาและความสำเร็จให้องค์กร ประเมินต้นทุนทางปัญญา แลผลสำเร็จของการประยุกต์ใช้การจัดการความรู้เป็นดัชนีบอกว่างค์กรมีการจัดการความรู้ได้อย่างได้ผลหรือไม่

อาจสรุปได้ว่า การจัดการความรู้เป็นการใช้กระบวนการผสมผสานการสนับสนุนให้บุคคลในองค์กรรวบรวม ค้นหา จัดระบบ แลกเปลี่ยน เพื่อให้เกิดความรู้ใหม่ จัดเก็บและเผยแพร่เพื่อนำมาใช้เพื่อพัฒนาให้เกิดนวัตกรรมโดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและความสามารถของคนเข้าด้วยกันอย่างเหมาะสมและมีความเชื่อว่าบุคคลเป็นทรัพยากรที่มีค่ามากที่สุดขององค์กร ในการทำงานที่ผลักดันให้องค์กรบรรลุเป้าหมายได้

โอ เดลและคณะ (O'Dell et al, 1998:5) กล่าวว่าจัดการความรู้นั้นเชื่อว่าบุคลากรเป็นทรัพยากรที่มีค่ามากที่สุดขององค์กรเป็นปัจจัยหลักที่ทำให้องค์กรบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพจึงสร้างเป็นกลยุทธ์ในการที่จะทำให้คนได้รับความรู้ที่ต้องการภายในเวลาที่เหมาะสมรวมทั้งช่วยทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนและนำความรู้ไปปฏิบัติ เพื่อยกระดับและปรับปรุงการดำเนินงานขององค์กร ทั้งนี้การจัดการความรู้ไม่ใช่เครื่องมือที่จัดการกับตัวของความรู้โดยตรง แต่เป็นวิธีการที่ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ที่มีระหว่างกันได้

สโนวเดน (Snowden อ้างถึงใน พรทิพย์ กาญจนนิยตและคณะ, 2546:122) กล่าวว่าองค์กรต้องมีการจัดการความรู้ เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพของการตัดสินใจในองค์กร เพื่อสร้างนวัตกรรม ทั้งนี้มีการจัดการความรู้อยู่ 3 ประเภทคือ

1. Content Management คือ การจัดการความรู้ประเภท explicit โดยเน้นการจัดระเบียบเอกสาร หรือโครงสร้างต่างๆ

2. Narrative Management เป็นการจัดการความรู้โดยใช้เทคนิคการเล่าเรื่องที่รู้มาภายใต้แนวคิดที่ว่าเราไม่สามารถเขียนทุกเรื่องออกมาเป็นลายลักษณ์อักษรได้ เนื่องจากข้อจำกัดในการเขียน ดังคำกล่าวที่ว่า “We know more than we can say, we’ll always say more than we can write down” การใช้เทคนิคนี้ต้องเชื่อมต่อระหว่างวิธีการสื่อที่น่าสนใจและเนื้อหาสาระที่ต้องการสื่อ

3. Context Management เป็นการจัดการความรู้โดยใช้กิจกรรมที่กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้โดยเครือข่ายทางสังคม

3. ประโยชน์ของการจัดการความรู้

การจัดการความรู้เป็นกระบวนการในการนำความรู้ที่มีอยู่หรือเรียนรู้มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร โดยผ่านกระบวนการต่าง ๆ เช่น การสร้าง รวบรวม แลกเปลี่ยนและใช้ความรู้ เป็นต้น

การจัดการความรู้คือเครื่องมือเพื่อการบรรลุเป้าหมายอย่างน้อย 4 ประการไปพร้อมๆ กัน ได้แก่ (วิจารณ์ พานิช, 2551:3)

1. เป้าหมายของงาน
2. เป้าหมายการพัฒนาคน
3. เป้าหมายการพัฒนาองค์กร ไปเป็นองค์กรการเรียนรู้
4. ความเป็นชุมชน เป็นหมู่คณะ ความเอื้ออาทรระหว่างกันในการทำงาน

4. กระบวนการการจัดการความรู้

การจัดการความรู้เป็นการดำเนินการอย่างน้อย 6 ประการต่อความรู้ ได้แก่

1. การกำหนดความรู้หลักที่จำเป็นหรือสำคัญต่องานหรือกิจกรรมของกลุ่มหรือองค์กร
2. การเสาะหาความรู้ที่ต้องการ
3. การปรับปรุง คัดแปลง หรือสร้างความรู้บางส่วนให้เหมาะต่อการใช้งานของตน
4. การประยุกต์ใช้ความรู้ในกิจการงานของตน
5. การนำประสบการณ์จากการทำงานและการประยุกต์ใช้ความรู้มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสกัด “ความรู้” ออกมาบันทึกไว้

6. การจดบันทึก “ความรู้” และ “แก่นความรู้” สำหรับไว้ใช้งานและปรับปรุงเป็นชุดความรู้ที่ครบถ้วน ลุ่มลึกและเชื่อมโยงมากขึ้น เหมาะต่อการใช้งานมากขึ้น

ในกระบวนการจัดการความรู้เน้นการดำเนินการ 6 ประการนี้ต้องบูรณาการเป็นเนื้อเดียวกัน การจัดการความรู้ที่จะต้องเริ่มที่งานหรือเป้าหมายงานซึ่งเป้าหมายของงานที่สำคัญ คือ การบรรลุผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินการตามที่กำหนดไว้ ที่เรียกว่า Operation effectiveness และนิยามผลสัมฤทธิ์ ออกเป็น 4 ส่วน คือ

1. การสนองตอบ (Responsiveness) ซึ่งรวมทั้งการสนองตอบความต้องการของลูกค้า สนองตอบความต้องการของเจ้าของกิจการหรือผู้ถือหุ้น สนองตอบความต้องการของพนักงาน และสนองตอบความต้องการของสังคมส่วนรวม

2. การมีนวัตกรรม (Innovation) ทั้งที่เป็นนวัตกรรมในการทำงาน และนวัตกรรมด้านผลิตภัณฑ์หรือบริการ

3. ชีคความสามารถ (Competency) ขององค์กร และของบุคลากรที่พัฒนาขึ้น ซึ่งสะท้อนภาพการเรียนรู้ขององค์กร

4. ประสิทธิภาพ (Efficiency) ซึ่งหมายถึงสัดส่วนระหว่างผลลัพธ์กับต้นทุนที่ลงไป การทำงานที่ประสิทธิภาพสูงหมายถึงการทำงานที่ลงทุนลงแรงน้อย แต่ได้ผลมากหรือคุณภาพสูง

เป้าหมายสุดท้ายของการจัดการความรู้ คือการที่กลุ่มคนที่ดำเนินการจัดการความรู้ร่วมกัน มีชุดความรู้ของตนเองที่ร่วมกันสร้างเอง สำหรับใช้งานของตน คนเหล่านี้จะสร้างความรู้ขึ้นใช้เองอยู่ตลอดเวลา

องค์ประกอบสำคัญของการจัดการความรู้ คือ คน เทคโนโลยีและกระบวนการเรียนรู้ โดย “คน” ซึ่งถือว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดเพราะเป็นแหล่งความรู้และเป็นผู้นำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ “เทคโนโลยี” เป็นเครื่องมือเพื่อให้คนสามารถค้นหา จัดเก็บ แลกเปลี่ยน รวมทั้งนำความรู้ไปใช้ได้อย่างง่ายและรวดเร็วขึ้น ส่วน “กระบวนการจัดการความรู้” นั้นเป็นการบริหารจัดการเพื่อนำความรู้จากแหล่งความรู้ไปให้ผู้รู้ เพื่อทำให้เกิดการปรับปรุงนวัตกรรม องค์ประกอบทั้ง 3 ส่วนนี้ต้องเชื่อมโยงและบูรณาการอย่างสมดุล

5. วงจรการจัดการความรู้

วงจรการจัดการความรู้ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ดังนี้ (บุญดี บุญญาภิจและคณะ, 2547:46)

1. การจัดการการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่สำคัญมากสำหรับองค์กรเพราะวัฒนธรรมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของคนในองค์กรและเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ยาก การจัดการที่มีประสิทธิภาพเริ่มต้นจากการที่คนในองค์กรมีการแลกเปลี่ยนและแบ่งปันความรู้ซึ่งกันและกัน

2. การสื่อสาร

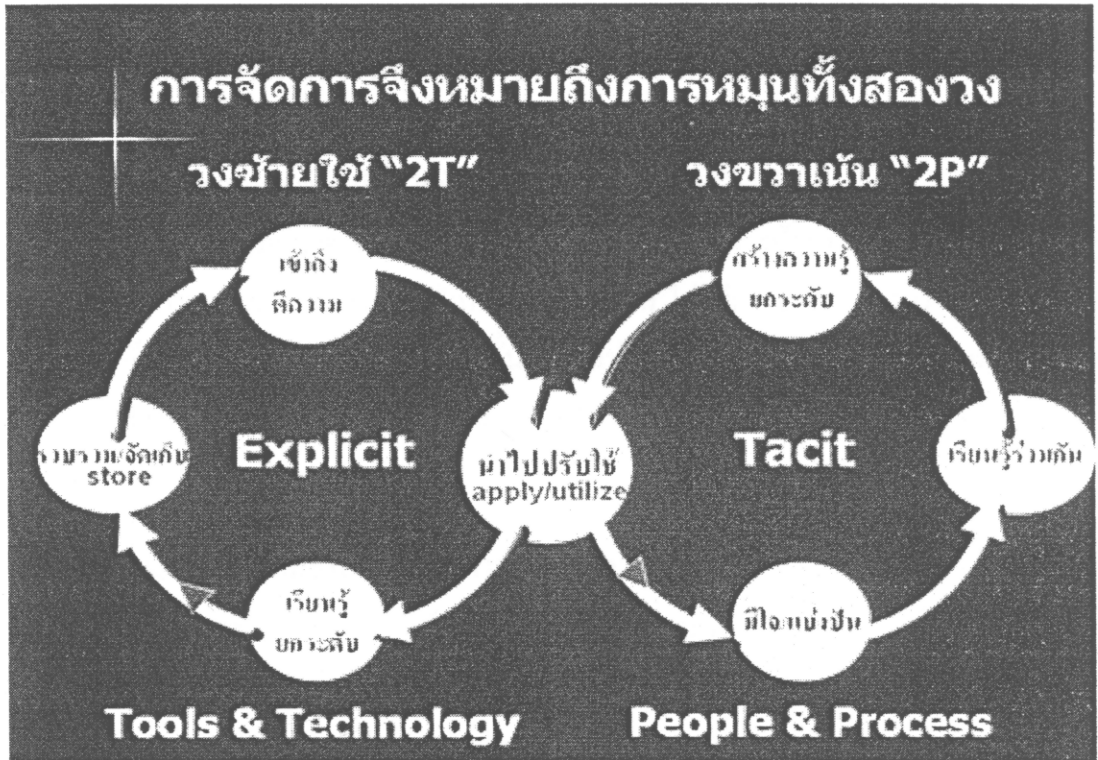
3. กระบวนการและเครื่องมือ

4. การฝึกอบรมและการเรียนรู้

5. การวัดผล

6. การยกย่องชมเชยและให้รางวัล

แผนภาพที่ 2 : วงจรการจัดการความรู้

ที่มา: อ้างอิงจาก http://www.gotoknow.org/file/preaw_phoo/view/439869.2554.

วงจรการจัดการความรู้แบบชัดเจน โดยขั้นตอนแรกหมายถึงการเข้าถึงความรู้ที่มีอยู่ โดยต้องมองให้เห็นว่า ความรู้ที่เข้าถึงนี้มีส่วนประกอบสำคัญ 2 ส่วน ส่วนแรกเป็นเนื้อหาสาระ และส่วนที่สองเป็นองค์ประกอบที่ครอบเนื้อหาสาระที่เราเรียกว่า บริบท การที่เราจะเข้าถึงส่วนที่เป็นเนื้อหาสาระของความรู้ นั้นยังไม่พอ จะต้องมีการตีความให้เข้ากับบริบทที่เรากำลังจะนำความรู้ไปใช้งาน การใช้ความรู้ที่ว่านี้จึงจะเกิดประโยชน์สูงสุด ในปัจจุบันนี้เทคโนโลยีสารสนเทศทางการสื่อสารทำให้การค้นหา การเข้าถึงแหล่งความรู้เป็นไปได้โดยง่ายสะดวกและรวดเร็ว ภายหลังจากที่ได้เรียนรู้ได้ยกระดับความรู้ขึ้นมาแล้ว ก็มีการรวบรวมจัดเก็บความรู้ไว้ให้เป็นระบบ เป็นหมวดหมู่ ทั้งนี้เพื่อให้สามารถสืบค้นเข้าถึงได้ง่าย เรียกได้ว่าเป็นวงจรย้อนกลับไปขั้นตอนที่หนึ่งใหม่

การจัดการความรู้แบบฝังลึก นั้นอาจจะจัดการไม่ถนัดนักเมื่อเทียบกับการจัดการความรู้ชัดเจน ทั้งนี้ความรู้ฝังลึกเป็นความรู้ที่มีชีวิตจิตใจ เราไม่สามารถบังคับใครหรือ “ฝืนใจ” ให้เขา

ถ่ายทอดความรู้ที่เขามี ออกมาได้แต่จะสามารถทำได้โดยการสร้างความห่วงใย มีใจให้แก่กันและกัน สร้างบรรยากาศแห่งกัลยาณมิตรให้คนมีจิตใจที่พร้อมช่วยเหลือเกื้อกูลแบ่งปัน ทุกคนก็จะเกิดการเรียนรู้ร่วมกันสามารถสร้างความรู้ใหม่ได้ภายในตนเอง สามารถนำไปปรับใช้ในการทำงาน ครั้งต่อไป ได้ผลอย่างไร มีประสบการณ์หรือได้เรียนรู้อะไร ก็นำมาแบ่งปัน หมุนเวียนกันเช่นนี้ ค่อยไปอย่างไม่จบสิ้น จะเห็นได้ว่าเมื่อทุกคนต่างพร้อมที่จะให้ ทุกคนก็จะได้รับไปอย่างต่อเนื่อง เช่นกัน ตรงกับคำพูดที่ว่า “ยิ่งให้ ยิ่ง ได้รับ”

การที่เราหมุนวงจรทั้ง 2 วงไปพร้อมๆ กัน โดยไม่แยกวงซ้ายวงขวาให้เป็นอิสระต่อกัน เพราะการจัดการความรู้เพียงประเภทใดประเภทหนึ่งนั้น ไม่ใช่การจัดการความรู้ที่แท้จริง เพราะโลกความเป็นจริง ความรู้ทั้งสองประเภทนั้นมีการแปรเปลี่ยนสถานภาพระหว่างกันตลอด วงจรทั้งสองวงนี้จึงหมุนไปด้วยกันเวียนไปเวียนมา จึงเป็นวงจรการจัดการความรู้ไม่รู้จบ หรือ “Infinity KM” (ประพนธ์ ฝาสุขยัต, 2549:27)

6. องค์ประกอบหลักของการจัดการความรู้

ประพนธ์ ฝาสุขยัต ได้เปรียบเทียบ KM ว่าเหมือนกับเป็นปลาตัวหนึ่ง ปลาตัวนี้มี 3 ส่วน คือ ส่วนหัว ส่วนตัว และส่วนหาง (ประพนธ์ ฝาสุขยัต, 2548:21)

1. ส่วนหัว เรียกว่า Knowledge Vision (KV) หมายถึงส่วนวิสัยทัศน์ หรือเป็นทิศทางของการจัดการความรู้ คือก่อนที่จะเริ่มทำ KM จะต้องตอบให้ได้ก่อนว่า “เรากำลังจะมุ่งหน้าไปทางไหน?” หรือ “เราทำ KM ไปเพื่ออะไร?” เกี่ยวข้องหรือสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์ขององค์กรอย่างไร

2. ส่วนกลางตัวปลา เรียกว่า Knowledge Sharing (KS) ซึ่งเป็นส่วนของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่เป็นหัวใจและยากลำบากที่สุดเพราะการที่คนเราจะแบ่งปันความรู้ที่มีอยู่ในตัว ออกมาให้กับผู้อื่นนั้นจะต้องอาศัยความผูกพัน เริ่มจากบรรยากาศที่เป็นมิตร มีความสนิทชิดเชื้อ มีความไว้วางใจ ห่วงใยกัน การแบ่งปันที่มีสีสนและมีคุณค่าจึงจะเกิดขึ้นได้

3. ส่วนหางปลา เรียกว่า Knowledge Assets (KA) อันหมายถึงตัวเนื้อของความรู้ที่เก็บสะสมไว้เป็น “คลังความรู้” หรือ “ขุมความรู้” เปรียบเสมือน “ถัง” ที่เราเอาความรู้ที่ได้มาใส่ไว้แล้วใช้ระบบจัดเก็บให้เป็นหมวดหมู่ เพื่อให้สามารถเข้าถึงได้ง่ายเพื่อให้ผู้ใช้จะได้ประโยชน์จากสิ่งที่อยู่ในนี้อย่างแท้จริง คลังความรู้มีส่วนสำคัญ 3 ส่วน คือ ส่วนแรกเป็นการบันทึกในลักษณะที่เป็นเรื่องเล่าหรือคำพูดที่เร้าใจ เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจ หรือเกิดแรงบันดาลใจ ส่วนใหญ่จะเป็นความรู้ที่เป็น Tacit Knowledge หรือส่วนที่สองเป็นส่วนของ Explicit Knowledge ที่ได้มาจากการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ทำความเข้าใจกับบทเรียน สรุปลอกมาเป็นประเด็น เป็นคำแนะนำ ส่วนที่

สามเป็นส่วนที่อ้างอิงแหล่งความรู้ต่างๆ ทั้งที่อยู่ในเอกสารหรืออ้างอิงตัวบุคคลที่เป็นผู้รู้
ผู้ชำนาญการในเรื่องนั้นๆ

7. การเรียนรู้ระหว่างทำงาน (After Action Review : AAR)

“การเรียนรู้ระหว่างทำงาน” เป็นเรื่องของการสรุปบทเรียนจากประสบการณ์
เครื่องมือในการเรียนรู้ดังกล่าวเรียกว่า After Action Review (AAR) เป็นเครื่องมือที่ใช้ง่ายแต่ทรง
พลังเป็นอย่างมาก (วิจารณ์ พาณิช, 2551:163-164)

AAR เป็นเครื่องมือที่กองทัพสหรัฐอเมริกาคิดขึ้นใช้ในการทำสงครามเวียดนาม ใช้
ทันทีหลังจากรบเล็ก ๆ เสร็จสิ้นจะมีการรวบรวมข้อมูลและข้อคิดเห็นของทหารระดับล่างสุดซึ่งจะ
ช่วยให้เป็นประโยชน์ต่อการวางแผนและดำเนินการรบครั้งต่อไป เนื่องจากนายทหารไม่ได้
ประสบการณ์ตรงจากการรบแบบที่พลทหารได้รับ หลังจากนั้นก็ได้มีการนำ AAR มาใช้ในการ
ปฏิบัติงานที่หลากหลาย และกลายเป็นเครื่องมือด้านการจัดการความรู้ที่ดีที่สุดอย่างหนึ่งเนื่องจาก
ใช้ง่าย ไม่ต้องใช้เทคโนโลยีใดๆ เลย แต่เกิดประโยชน์ต่อการทำงานอย่างยิ่ง

ในการทำ AAR ก็เช่นเดียวกับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกระบวนการจัดการความรู้
โดยทั่วไปจะต้องสร้างบรรยากาศที่เป็นอิสระ เท่าเทียม ชื่นชมยินดี หรือบรรยากาศที่คิดเชิงบวก
เพื่อให้เกิดบรรยากาศและความรู้สึกเท่าเทียมและเป็นอิสระในที่ประชุม พูดอย่างอิสระ ไม่มีถูกผิด
การทำ AAR จะประสบความสำเร็จสูงมาก หากผู้เข้าร่วมพูดออกมาจากมุมมองที่ต่างกันมาก ๆ คือ
เราต้องการเรียนรู้ร่วมกันจากมุมมองที่แตกต่างหลากหลาย ยิ่งแตกต่างหลากหลายเท่าไรยิ่งดี ใน
ระหว่างที่คนอื่นพูด ขอให้คนที่เหลือฟังอย่างตั้งใจ คือ การฝึกปฏิบัติ deep listening ไปด้วย โดย
ตอบคำถามต่อไปนี้

1. เป้าหมายของการมาร่วมประชุมครั้งนี้ (ของคนหรือของการจัดประชุม เลือก
ตามความเหมาะสม) คืออะไร
2. เป้าหมายส่วนใดที่บรรลุผลมากเกินไปเกินคาด เพราะอะไร
3. เป้าหมายส่วนใดที่บรรลุผลน้อย หรือไม่บรรลุผล เพราะเหตุใด
4. สิ่งที่ได้เรียนรู้เป็นประโยชน์สูงสุดคืออะไร
5. จะกลับไปทำอะไร
6. ถ้าจะมีการจัดประชุมเช่นนี้อีก มีข้อเสนอแนะให้ปรับปรุงส่วนไหนบ้าง

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ได้ให้ความสำคัญในการนำการจัดการความรู้มาใช้ในการ
การบริหารจัดการกิจการของมหาวิทยาลัย เพื่อให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด วิทยาเขต
ตรัง จึงให้ความสำคัญในการรวบรวมข้อมูลความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดกิจกรรมปีฉิม

นิเทศ การทำ AAR อย่างจริงจังหลังการปฏิบัติงาน เมื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปใช้ในการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ระหว่างวิทยาเขตต่างๆ ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาความสามารถในการทำงานด้านต่างๆ ของ มหาวิทยาลัยซึ่งในการวิจัยครั้งนี้จะให้ความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมปัจฉิมนิเทศของมหาวิทยาลัย ในทุกวิทยาเขตให้เกิดผลดียิ่งขึ้นอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

ความพึงพอใจ

1. ความหมายของความพึงพอใจ

ความพึงพอใจหรือความพอใจ ตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า “Satisfaction” ได้มี ผู้ให้ความหมายของความพอใจไว้หลายความหมาย ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542:775) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจ หมายถึง พอใจ ชอบใจ

อุทัย พงศ์จันทร์เสถียร (2543:16) ให้ความหมายว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึก ทางอารมณ์ของบุคคลผู้รับบริการที่เกิดจากประสบการณ์ที่เข้าไปใช้บริการในสถานทีนั้น ๆ และ ประสบการณ์นั้นเป็นไปตามความคาดหวังของผู้รับบริการ

มอร์ส (Morse, 1953:27) ได้แสดงความเห็นไว้ว่า ความหมายของความพึงพอใจ หมายถึง การลดความเครียดของผู้ทำงานให้น้อยลง ทั้งนี้เพราะธรรมชาติของมนุษย์นั้นมีความ ต้องการถ้าความต้องการนั้นได้รับการตอบสนองทั้งหมดหรือบางส่วน ความเครียดจะน้อยลง ความพอใจจะเกิดขึ้น และในทางกลับการถ้าความต้องการไม่ได้รับการตอบสนอง ความเครียด และความไม่พอใจจะเกิดขึ้น

วอลเลอร์สแตน (Wallerstein. 1971:256 อ้างถึงใน นารีรัตน์ กว้างขวาง, 2547:24) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจว่า หมายถึง ความรู้สึกที่เกิดขึ้นเมื่อได้รับผลสำเร็จ ตามความ มุ่งหมาย ความพึงพอใจ เป็นกระบวนการทางจิตวิทยา ไม่สามารถมองเห็นได้ชัดเจน แต่สามารถ คาดคะเนได้ว่ามีหรือไม่มี จากการสังเกตพฤติกรรมของคนเท่านั้น การที่จะทำให้เกิดความพึงพอใจจะต้องศึกษาปัจจัยและองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุแห่ง ความพึงพอใจ

ประนอม แสงจันทร์ (อ้างถึงใน อุทัย พงศ์จันทร์เสถียร, 2543:16) ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึก อารมณ์ หรือความคิดหรือทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้าต่างๆ เป็นผลเนื่องจากการที่บุคคลได้ประเมินสิ่งเร้านั้นแล้ว

หลุย จ้าปาเทศ (2553:21) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความต้องการ (Needs) ได้บรรลุเป้าหมายพฤติกรรมที่แสดงออกมาจะมีความสุข สังกัดได้จากสายตา คำพูดและการแสดงออก

จากความหมายของความพึงพอใจข้างต้นสรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึก หรือทัศนคติในทางที่ดีของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้าต่าง ๆ ซึ่งมีผลให้บุคคลทุ่มเทกำลังกาย แรงใจและสติปัญญาเพื่อที่จะกระทำในสิ่งนั้น ๆ ซึ่งจะมีผลให้บุคคลเกิดความรู้สึกยินดีและมีความสุข

2. ทฤษฎีที่เกี่ยวกับความพึงพอใจ

ทฤษฎีทั่วไปเกี่ยวกับการจูงใจของมาสโลว์

มาสโลว์ (Maslow, 1970) ได้เสนอทฤษฎี คือทฤษฎีทั่วไปเกี่ยวกับการจูงใจของมาสโลว์ (Maslow's general theory of human motivation) เป็นทฤษฎีลำดับขั้นของความ ต้องการ ของมนุษย์ โดยตั้งสมมติฐานว่า มนุษย์มีความต้องการอยู่เสมอไม่มีสิ้นสุด เมื่อความ ต้องการได้รับการตอบสนอง หรือพึงพอใจอย่างหนึ่งอย่างใดแล้ว ความต้องการสิ่งอื่น ๆ ก็ จะเกิดขึ้นมาอีก ความต้องการของมนุษย์มีลักษณะเป็นลำดับขั้นจากต่ำสุด ไปหาสูงสุด ซึ่ง แบ่งเป็น 5 ขั้นตอน คือ

1. ความต้องการด้านร่างกาย (Physiological Needs)

เป็นความต้องการเบื้องต้นเพื่อ ความอยู่รอด เช่น ความต้องการในเรื่องอาหาร น้ำ ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ชาร์กษาโรค ความต้องการพักผ่อน และความต้องการทางเพศ เป็นต้น

2. ความต้องการความปลอดภัย (Safety Needs)

ถ้าหากความต้องการทางด้าน ร่างกายได้รับการตอบสนองตามสมควรแล้ว มนุษย์ยังมีความต้องการสูงในขั้นต่อไป คือ ความต้องการทางด้านความปลอดภัยหรือความมั่นคง ต่างๆ ความต้องการทางด้านความ ปลอดภัยจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการป้องกันเพื่อให้เกิดความปลอดภัยจากอันตรายต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากร่างกายและความสูญเสียทางด้านเศรษฐกิจ

3. ความต้องการด้านสังคม ความรัก ความพอใจ (Belong ness And Love Needs)

ภายหลังจากที่ตนได้รับการตอบสนองในสองขั้นดังกล่าวแล้ว ก็จะมีความต้องการ ที่สูงขึ้น คือ ความต้องการทางด้านสังคม จะเริ่มเป็นสิ่งจูงใจที่สำคัญต่อพฤติกรรมของคน ความต้องการทางด้านนี้เป็นความต้องการเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันและการได้รับการยอมรับ จากบุคคลอื่น และมีความรู้สึกที่ ตนเองนั้นเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มทางสังคมอยู่เสมอ

4. ความต้องการชื่อเสียง ยกย่อง (Self-esteem Needs)

ความต้องการขั้นต่อมาจะเป็น ความต้องการที่ประกอบไปด้วยสิ่งต่าง ๆ คือ ความมั่นใจในตนเองในเรื่องความสามารถ ความรู้และความสำคัญในตัวของตัวเอง รวมตลอดทั้ง ความต้องการที่จะมีฐานะเด่นเป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่น หรืออยากให้บุคคลอื่นยกย่องสรรเสริญ ในความรับผิดชอบในหน้าที่ การงาน การดำรงตำแหน่งที่สำคัญในหน่วยงาน

5. ความต้องการความสมหวังในชีวิต (Self-Actualization Needs)

ความต้องการ สูงสุดของมนุษย์ คือ ความสำเร็จในชีวิตตามความนึกคิดหรือ ความคาดหวังความ ทะเยอทะยาน ความใฝ่ฝัน ภายหลังจากที่มนุษย์ได้รับการตอบสนองความต้องการทั้ง 4 ขั้นอย่างครบถ้วนแล้ว ความต้องการในขั้นนี้จะเกิดขึ้นและมักจะเป็นความต้องการที่เป็น อิสระเฉพาะแต่ละคน ซึ่งต่างก็มีความนึกคิดใฝ่ฝันอยากที่จะประสบผลสำเร็จในสิ่งที่ตน คาด ฝัน ไว้อย่างสูงส่งในทัศนะของตน

3. ความสำคัญของความพึงพอใจ

ซาโรซ ไสยสมบัติ (2534:15) กล่าวถึง ความสำคัญของความพึงพอใจว่า ความพึงพอใจเป็นปัจจัยสำคัญ ที่ช่วยให้งานประสบ ผลสำเร็จ โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานเกี่ยวกับการให้บริการ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญประการแรกที่เป็นตัวบ่งชี้ถึงความเจริญก้าวหน้าของงานบริการก็คือ จำนวนผู้ มาใช้บริการ ดังนั้น ผู้บริหารที่ชาญฉลาดจึงควรอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาให้ลึกซึ้งถึงปัจจัยและ องค์ประกอบต่าง ๆ ที่จะทำให้เกิดความพึงพอใจ ทั้งผู้ปฏิบัติงานและผู้มาใช้บริการ เพื่อใช้เป็น แนวทางใน การบริหารองค์กรให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดจากความสำคัญ ดังกล่าว สรุปได้ว่า หากบุคคลมีความพึงพอใจย่อมส่งผลต่อความเจริญก้าวหน้าของหน่วยงาน ตลอดจนทำให้เกิดความศรัทธาในหน่วยงานต่อไป

4. องค์ประกอบ ลักษณะ และตัวกำหนดความพึงพอใจ

นักวิชาการ ได้พัฒนาทฤษฎีที่อธิบายองค์ประกอบของความพึงพอใจ และอธิบาย ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจกับปัจจัยอื่น ๆ ไว้หลายทฤษฎี

โคร์แมน (Korman, 1977 อ้างถึงในสมศักดิ์ คงเทียง และอัญชลิ โพธิ์ทอง, 2542:161-162) ได้จำแนกทฤษฎีความพึงพอใจในงานออกเป็น 2 กลุ่มคือ

1. ทฤษฎีการสนองความต้องการ กลุ่มนี้ถือว่าความพึงพอใจ ในงานเกิดจากความ ต้องการส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์ต่อผลที่ได้รับจากงานกับการประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย ส่วนบุคคล

2. ทฤษฎีการอ้างอิงกลุ่ม ความพึงพอใจในงานมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับคุณลักษณะของงานตามความปรารถนาของกลุ่ม ซึ่งสมาชิกให้กลุ่มเป็นแนวทางในการประเมินผลการทำงาน

ลักษณะของความพึงพอใจ

ความพึงพอใจในการบริการมีความสำคัญต่อการดำเนินงานบริการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งลักษณะทั่วไปมีดังนี้ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช, 2535:24-37)

1. ความพึงพอใจเป็นการแสดงออกทางอารมณ์ และความรู้สึกในทางบวกของ บุคคล ต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด บุคคลจำเป็นต้องปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมรอบตัว การตอบสนอง ความต้องการ ส่วนบุคคลด้วยการโต้ตอบกับบุคคลอื่นและสิ่งต่างๆ ในชีวิตประจำวัน ทำให้แต่ละคนมีประสบการณ์ การเรียนรู้ สิ่งที่จะได้รับตอบแทนแตกต่างกันไป ใน สถานการณ์การบริการก็เป็นเช่นเดียวกัน บุคคลรับรู้หลายสิ่งหลายอย่างเกี่ยวกับการบริการ ไม่ว่าจะเป็นประเภทของการบริการ หรือคุณภาพของการบริการ ซึ่งประสบการณ์ที่ได้รับจากการสัมผัสบริการต่างๆ หากเป็นไปตามความต้องการของผู้รับบริการ โดยสามารถทำให้ผู้รับบริการได้รับสิ่งที่คาดหวังก็ย่อมก่อให้เกิดความรู้สึกที่ดีและพึงพอใจ

2. ความพึงพอใจเกิดจากการประเมินความแตกต่างระหว่างสิ่งที่คาดหวังกับสิ่งที่ได้รับจริงในสถานการณ์บริการ ก่อนที่ประชาชนจะมาใช้บริการใดก็ตาม

ตัวกำหนดความพึงพอใจ

สร้อยตระกูล (ดิทยานนท์) อรรถมานะ (2545:137) กล่าวถึงตัวกำหนดความพึงพอใจในงานมีความสัมพันธ์กับตัวแปรหลายตัว ซึ่งช่วยให้ผู้บริหารสามารถทำนายว่ากลุ่มใดจะมีท่าทีที่จะเกิดปัญหาทางพฤติกรรมซึ่งเกี่ยวข้องกับความไม่พึงพอใจ ตัวแปรเหล่านี้บ้างก็เกี่ยวข้องกับ ผู้ปฏิบัติงานโดยตรง บ้างก็เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมการทำงาน ตัวแปรเหล่านี้ได้แก่ อายุ ระดับอาชีพ ระดับการศึกษา เพศ เป็นต้น

5. ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของผู้รับบริการ

ความพึงพอใจของผู้รับบริการ เป็นการแสดงออกถึงความรู้สึกในทางบวกของผู้รับบริการต่อการให้บริการ ซึ่งปัจจัยที่มี ผลต่อความพึงพอใจของผู้รับบริการที่สำคัญ ๆ มีดังนี้

5.1 สถานทีบริการ การเข้าถึงการบริการได้สะดวกเมื่อประชาชนมีความ ต้องการ ย่อมก่อให้เกิดความพึงพอใจต่อการบริการ ทำเล ที่ตั้ง และการกระจายสถานที่ บริการให้ทั่วถึง เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนจึงเป็นเรื่องสำคัญ

5.2 การส่งเสริมแนะนำการบริการ ความพึงพอใจของผู้รับบริการเกิดขึ้น ได้จากการได้ยื่นข้อมูลข่าวสารหรือบุคคลอื่นกล่าวขานถึงคุณภาพของการบริการไปใน ทางบวก ซึ่งหากตรงกับความเชื่อถือที่มีก็จะมีความรู้สึกกับบริการดังกล่าวอันเป็น แรงจูงใจผลักดันให้มีความต้องการบริการตามมา

5.3 ผู้ให้บริการ ผู้บริหารการบริการ และผู้ปฏิบัติบริการล้วนเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญต่อการปฏิบัติงานบริการ ให้ผู้รับบริการเกิดความพึงพอใจทั้งสิ้น ผู้บริหาร การบริการที่วางนโยบายการบริการ โดยคำนึงถึงความสำคัญของประชาชนเป็นหลักย่อมสามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าให้เกิดความพึงพอใจได้ง่ายเช่นเดียวกับ ผู้ปฏิบัติงานหรือพนักงานบริการที่ตระหนักถึงประชาชนเป็นสำคัญ แสดงพฤติกรรมบริการและสนองบริการที่ลูกค้าต้องการด้วยความสนใจเอาใจใส่อย่างเต็มที่ด้วยจิตสำนึก ของการบริการ

5.4 สภาพแวดล้อมของการบริการ สภาพแวดล้อมและบรรยากาศของ การบริการ มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของลูกค้า ลูกค้ามักชื่นชมสภาพแวดล้อมของการบริการเกี่ยว ซึ่งข้องกับการออกแบบอาคารสถานที่ การตกแต่งภายในด้วยเฟอร์นิเจอร์และการให้สี สัน การจัดแบ่งพื้นที่เป็นสัดส่วนตลอดจนการออกแบบวัสดุ เครื่องใช้งานบริการ เป็นต้น

5.5 กระบวนการบริการ วิธีการนำเสนอบริการในกระบวนการบริการ เป็นส่วนสำคัญในการสร้างความพึงพอใจให้กับประชาชน ประสิทธิภาพของการจัดการ ระบบการบริการ ส่งผลให้การปฏิบัติงานบริการแก่ลูกค้ามีความคล่องตัวและสนองต่อ ความต้องการของประชาชน ได้อย่างถูกต้อง มีคุณภาพ เช่น การนำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ เข้ามาจัดระบบข้อมูลของการสำรอง ห้องพัก โรงแรม หรือสายการบิน การใช้เครื่องฝาก ถอนเงินอัตโนมัติ การใช้ระบบโทรศัพท์อัตโนมัติในการรับ โอนสายในการติดต่อองค์การ ต่าง ๆ การประชุมทางโทรศัพท์ การติดต่อทาง อินเทอร์เน็ต เป็นต้น

จากปัจจัยดังกล่าว สรุปได้ว่า ความพึงพอใจเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา ตามปัจจัยแวดล้อมและสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งผันแปร ไปตามปัจจัยที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับ ความคาดหวังของบุคคลในแต่ละสถานการณ์ ช่วงเวลาหนึ่งบุคคลอาจจะไม่พอใจต่อสิ่งหนึ่ง เพราะไม่เป็นไปตามที่คาดหวังไว้ แต่ในช่วงหนึ่งหากสิ่งที่คาดหวังไว้ได้รับการตอบสนอง อย่างถูกต้อง บุคคลก็สามารถเปลี่ยนความรู้สึกเดิมต่อสิ่งนั้นได้อย่างทันทีทันใด นอกจากนี้ ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกที่สามารถแสดงออกในระดับมากน้อยได้ขึ้นอยู่กับความ แตกต่างของการประเมินสิ่งที่ได้รับจริงกับสิ่งที่คาดหวังไว้ ส่วนใหญ่ประชาชนจะใช้เวลาเป็นมาตรฐาน ในการเปรียบเทียบความคาดหวังจากบริการต่าง ๆ

6. แนวคิดด้านการวัดความพึงพอใจต่อบริการ

จากที่กล่าวมาข้างต้น ว่าความพึงพอใจต่อบริการจะเกิดขึ้นได้หรือไม่นั้น จะต้องพิจารณาถึงลักษณะของการให้บริการขององค์กร ประกอบกับระดับความรู้สึกของผู้มารับบริการ ในมิติต่าง ๆ ของแต่ละบุคคล ดังนั้นในการวัดความพึงพอใจต่อบริการอาจจะกระทำได้หลายวิธี ดังต่อไปนี้ (สาโรช ไสยสมบัติ, 2543:39)

6.1 การใช้แบบสอบถาม ซึ่งเป็นวิธีการที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายวิธีหนึ่ง โดยการขอร้องหรือขอความร่วมมือจากกลุ่มบุคคลที่ต้องการวัด โดยคำถามที่ถามอาจจะถามถึงความพึงพอใจในด้านต่าง ๆ ที่หน่วยงานกำลังให้บริการ พนักงานที่ให้บริการ เป็นต้น

6.2 การสัมภาษณ์ เป็นอีกวิธีหนึ่งในการที่ได้ทราบถึงระดับความพึงพอใจของผู้มาใช้บริการ ซึ่งเป็นวิธีการที่ต้องอาศัยเทคนิคและความชำนาญพิเศษของผู้สัมภาษณ์ที่จะตั้งใจให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ตอบคำถามให้ตรงกับข้อเท็จจริง การวัดความพึงพอใจโดยวิธีสัมภาษณ์ นับว่าเป็นวิธีการที่ประหยัดและมีประสิทธิภาพมากอีกวิธีหนึ่ง

6.3 การสังเกต เป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะทำให้ทราบถึงระดับความพึงพอใจของผู้มาใช้บริการได้โดยวิธีการสังเกตจากพฤติกรรมทั้งก่อนมารับบริการ ขณะรอรับบริการและหลังการมาขอรับบริการ เป็นต้น การวัดความพึงพอใจโดยวิธีนี้จะต้องกระทำอย่างจริงจังและมีแบบแผนที่แน่นอนจึงจะสามารถประเมินถึงระดับความพึงพอใจของผู้มาใช้บริการได้อย่างถูกต้อง

จะเห็นได้ว่า การวัดความพึงพอใจต่อบริการนั้น สามารถที่จะทำการวัดได้หลายวิธี ทั้งนี้จะต้องขึ้นอยู่กับความสะดวก ความเหมาะสม ตลอดจนจุดมุ่งหมายหรือเป้าหมายของการวัดด้วย จึงจะส่งผลให้การวัดนั้นมีประสิทธิภาพเป็นที่น่าเชื่อถือได้

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง เห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานักศึกษา จึงจัดให้มีการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดกิจกรรมปัจฉิมนิเทศ เพื่อจะได้นำข้อมูลมาใช้ในกระบวนการ AAR และนำไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้รับผิดชอบ งานพัฒนานักศึกษาในวิทยาเขตอื่น ๆ ของมหาวิทยาลัย อันจะก่อให้เกิดการพัฒนาการจัดกิจกรรมที่ต่อเนื่องในภาพรวมของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ต่อไป

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์เป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกของภาคใต้ มีวัตถุประสงค์ในการกระจายโอกาสทางการศึกษาระดับอุดมศึกษา สู่ดินแดนภาคใต้เพื่อยกระดับมาตรฐาน

การศึกษาของท้องถิ่นและเพื่อการสนับสนุนการพัฒนาภูมิภาค เป็นมหาวิทยาลัยที่มีเจตนาแต่เริ่มก่อตั้ง ที่จะให้เป็นมหาวิทยาลัยหลายวิทยาเขต โดยมุ่งมั่นที่จะให้สามารถปฏิบัติหน้าที่เป็นศูนย์กลางทางวิชาการระดับสูงเพื่อตอบสนองการพัฒนาภาคได้ และเป็นสถาบันที่รับใช้ชุมชนได้อย่างแท้จริง (อ้างอิงจาก Website มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง <http://www.trang.psu.ac.th/web52/index.php/aboutus/history.html>)

ปรัชญา/ปณิธานในการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ได้น้อมนำพระราชโองการของเจ้าฟ้ามหิตล ออกุศลเดช กรมหลวงสงขลานครินทร์ มาเป็นศูนย์รวมจารีตที่พึงยึดมั่นที่ฝังลึกในสำนึกของจิต และความนึกคิดของบุคลากรและนักศึกษา ทุก ๆ คน ที่ดำเนินรอยตามที่ว่า “ขอให้ถือผลประโยชน์ส่วนตัวเป็นที่สอง ประโยชน์ของเพื่อนมนุษย์เป็นกิจที่หนึ่ง ลากทรัพย์ และเกียรติยศ จะตกมาแก่ท่านเอง ถ้าท่านทรงธรรมะแห่งอาชีพไว้ให้บริสุทธิ์” ทั้งคุณค่าเจตคติและปณิธานนี้ ได้น้อมนำและขยายผลสู่การทำกิจกรรม การทำคุณประโยชน์ต่อสังคม และปฏิบัติพันธกิจด้วยความรับผิดชอบอย่างมีประสิทธิภาพ การปฏิบัติงานของบุคลากรมาโดยตลอด และจะผูกติดอยู่ควบคู่กับองค์กรแห่งนี้ตลอดไป

1. ตราสัญลักษณ์ของมหาวิทยาลัย

แผนภาพที่ 3: ตราสัญลักษณ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง

มหาพิชัยมงกุฏ คือ ศิราภรณ์ ซึ่งเป็นสัญลักษณ์สำคัญแสดงว่าทรงเป็นพระมหากษัตริย์จักรกัษัตริย์ คือ ตราเครื่องหมายประจำราชวงศ์จักรี

ม.อ. คือ อักษรย่อพระนามเดิมสมเด็จพระบรมราชชนก เจ้าฟ้ามหิตลออกุศลเดช

สงขลานครินทร์ คือ พระอิสริยยศที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวฯ โปรดเกล้าฯ สถาปนา สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้ามหิตลออกุศลเดช เป็นเจ้าฟ้าต่างกรมในพระนาม

มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ (ปัจจุบันคือ อาคารคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล) ในระยะนี้ คณะผู้บริหารมหาวิทยาลัย อยู่ในรูปของคณะกรรมการดำเนินการก่อตั้งมหาวิทยาลัยภาคใต้ โดยมี ประธานคณะกรรมการทำหน้าที่เหมือนอธิการบดี ซึ่งในขณะนั้นคือ พ.อ.ถนัด คอมันตร์ ต่อมา คณะกรรมการฯ เห็นว่า เพื่อให้สถาบันแห่งนี้เป็นส่วนร่วมในด้านจิตใจ ของประชาชนชาวไทย และเพื่อเป็นสิริมงคลแก่มหาวิทยาลัย ควรได้นำความกราบบังคมทูลพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพื่อขอพระราชทานชื่อ ให้แก่มหาวิทยาลัย ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานชื่อ เมื่อวันที่ 22 กันยายน 2510 ว่า "มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์" ตามพระนามฐานันดรศักดิ์ของ สมเด็จพระบรมราชชนก กรมหลวงสงขลานครินทร์ จากพระมหากรุณาธิคุณนี้ มหาวิทยาลัยจึงถือว่าวันที่ 22 กันยายน ของทุกปีเป็นวันสำคัญวันหนึ่งของมหาวิทยาลัย โดยกำหนดเป็น "วันสงขลานครินทร์"

3. วิสัยทัศน์และพันธกิจ

วิสัยทัศน์

"มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำในระดับภูมิภาคเอเชีย ทำหน้าที่ผลิตบัณฑิต บริการวิชาการ และทำนุบำรุงวัฒนธรรม โดยมีกรวิจัยเป็นฐาน"

พันธกิจ

1. จัดกระบวนการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยนำเทคโนโลยีสารสนเทศและกระบวนการวิจัยมาประยุกต์ใช้ เพื่อสร้างและกระตุ้นนักศึกษาให้เกิดการเรียนรู้เต็มศักยภาพ
2. พัฒนาผลงานวิจัยในศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับความเชี่ยวชาญของบุคลากร ให้ตอบสนองความต้องการของชุมชนและสังคม
3. บริการวิชาการ โดยคำนึงถึงความต้องการของชุมชนที่สอดคล้องกับศักยภาพของวิทยาเขต
4. ทำนุบำรุงวัฒนธรรมโดยปลูกฝังจิตสำนึกไทยและร่วมกิจกรรมกับชุมชนเพื่อการอนุรักษ์อย่างยั่งยืน
5. สร้างศักยภาพของนักศึกษา เพื่อให้เป็นบัณฑิตที่มีสมรรถนะสากล

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เป็นมหาวิทยาลัยที่มีการจัดการศึกษาเป็น 5 วิทยาเขต ซึ่งทุกวิทยาเขตอยู่ในภาคใต้ คือ

1. วิทยาเขตปัตตานี
2. วิทยาเขตหาดใหญ่
3. วิทยาเขตภูเก็ต

4. วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี
5. วิทยาเขตตรัง

4. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง

ประวัติความเป็นมา

จังหวัดตรัง ได้มอบที่ดินซึ่งเป็นพื้นที่สาธารณประโยชน์ "ทุ่งกง" ตั้งอยู่ในท้องที่ ตำบลควนปริง อำเภอเมือง จังหวัดตรัง จำนวน 686 ไร่ 57 ตารางวา ให้แก่มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ ตั้งแต่ปี 2524 โดยในระยะแรกมหาวิทยาลัยได้ใช้พื้นที่ดังกล่าวเป็นสถานีวิจัยทางการเกษตรของคณะทรัพยากรธรรมชาติ วิทยาเขตหาดใหญ่ ในปีพ.ศ.2534 ฯพณฯ ชวน หลีกภัย ในฐานะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดตรังและอุปนายกสภามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ได้มีหนังสือถึงอธิการบดีมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เรื่องขอให้ขยายวิทยาเขตไปที่จังหวัดตรัง เนื่องจากจังหวัดตรังเป็นจังหวัดที่มีประชากรมากที่สุดทางภาคใต้ฝั่งตะวันตก และตัวจังหวัดยังเป็นศูนย์กลางของจังหวัดทางภาคใต้ตอนกลาง ประกอบกับจังหวัดตรังยังไม่มีสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา จึงได้มีการประชุมปรึกษาหารือร่วมกับภาคราชการและเอกชนของจังหวัดตรัง ถึงความเป็นไปได้ในการขยายการศึกษาของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ไปที่จังหวัดตรัง ที่ประชุมมีมติเห็นชอบให้ดำเนินการขยายการศึกษาไปที่จังหวัดตรัง ในหลักสูตรบริหารธุรกิจ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ซึ่งเป็นหลักสูตรของคณะวิทยาการจัดการ โดยจัดให้มีการเรียนการสอนในชั้นปีที่ 1-2 ที่จังหวัดตรังในรายวิชาพื้นฐาน และเรียนชั้นปีที่ 3-4 ที่คณะวิทยาการจัดการ วิทยาเขตหาดใหญ่ในรายวิชาเฉพาะสาขา เริ่มเปิดสอนครั้งแรกในวันที่ 19 สิงหาคม 2534 และทำพิธีเปิดอย่างเป็นทางการในวันที่ 24 สิงหาคม 2540 โครงการขยายการศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ที่จังหวัดตรังได้ปรับเปลี่ยนเป็นโครงการจัดตั้งวิทยาเขตตรังมีสถานะเป็น วิทยาเขตสารสนเทศ และได้ย้ายที่ทำการจากอาคารชั่วคราวโรงเรียนเทศบาลวัดมณีภูมิ มาที่อาคารเอนกประสงค์โครงการจัดตั้งวิทยาเขตตรัง ตำบลควนปริง อำเภอเมือง จังหวัดตรัง เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2542

ในปีการศึกษา 2546 ได้จัดตั้งคณะพาณิชยศาสตร์และการจัดการ (Faculty of Commerce and Management) ผลิตบัณฑิตในหลักสูตรบริหารธุรกิจ 8 สาขาวิชาคือ สาขาวิชาการจัดการสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ สาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาการประกันภัย สาขาวิชาระบบสารสนเทศทางการบัญชี สาขาวิชาการบัญชี (ต่อเนื่อง) สาขาวิชาการตลาด สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว และสาขาวิชาการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (อ้างอิงจาก Website มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง.<http://www.trang.psu.ac.th/web52/index.php/aboutus/history.html>)

การดำเนินงานของมหาวิทยาลัย

จากการที่วิทยาเขตตรังมีเป้าหมายที่จะพัฒนาไปสู่การเป็นสถาบันอุดมศึกษาชั้นนำระดับประเทศทางด้านสังคมศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ธุรกิจ และการจัดการ โดยมีเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นฐาน จึงได้ดำเนินการพัฒนาระบบปฏิบัติการคอมพิวเตอร์และบริการสารสนเทศโดยได้ติดตั้งบนเครือข่ายท้องถิ่นของวิทยาเขตตรัง (Campus Local Area Network) ซึ่งเป็นบริการด้านการสนับสนุนวิชาการประเภทหนึ่ง

ทรัพยากรทางด้านสารสนเทศ

ภายในห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์นอกจากจะใช้สำหรับการเรียนการสอนแล้ว นักศึกษาจะสามารถสืบค้นและหาประสบการณ์ในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ ในฐานะที่เป็นเครื่องมือในการสืบค้นข้อมูลบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Internet) และใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ในการส่งงาน ติดต่อกับอาจารย์ผ่านระบบ E-Learning ทั้งนี้ นักศึกษายังสามารถสืบค้นข้อมูล และศึกษาในรายวิชาต่างๆได้ด้วยตนเอง (Self-Access) โดยวิทยาเขตตรังมีเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ใช้สำหรับด้านการเรียนการสอนและสำหรับบริการแก่นักศึกษาในห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์เป็นจำนวนกว่า 250 เครื่อง และได้เปิดบริการระบบเครือข่ายไร้สาย (Wireless) ระยะเวลาในพื้นที่ อาคารเรียน หอพักนักศึกษา อาคารสำนักงาน ห้องทำงานอาจารย์ และอาคารที่พักอาจารย์และบุคลากร นอกจากนี้เพื่อให้นักศึกษาได้มีความรู้ความสามารถด้านการใช้ภาษาได้อย่างถูกต้อง วิทยาเขตตรังได้ติดตั้งห้องปฏิบัติการทางภาษาจำนวน 4 ห้อง รวม 205 ที่นั่งภายในประกอบด้วยเครื่องมือที่ทันสมัย สามารถเชื่อมต่อกับระบบเครือข่ายท้องถิ่น ระบบเครือข่ายภายใน และระบบอินเทอร์เน็ตผ่านจอร์รับภาพประจำตัวของผู้ใช้งาน เพื่อเป็นการเพิ่มทักษะทางด้านกราฟิก การพูด และการอ่าน ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นในการเรียนภาษาต่างประเทศทุกภาษา ทั้งนี้ นักศึกษาสามารถขอเข้าใช้ห้องปฏิบัติการเพื่อฝึกฝนตนเองได้อีกด้วย ในด้านการพัฒนาห้องสมุดวิทยาเขตตรังมุ่งพัฒนาสู่การเป็น E-library เพื่อสนองตอบต่อการให้บริการที่ไม่จำกัดเวลาและสถานที่ โดยจัดให้มีการเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ที่เป็น E-Book, E-Journal สื่อภาพและเสียงด้วย Multimedia on Demand รวมทั้งจัดให้มีการเชื่อมโยงเพื่อเข้าถึงระบบสืบค้นของฐานข้อมูลบรรณานุกรม ทรัพยากรสารสนเทศประเภท หนังสือ บทความวารสาร งานวิจัย วิทยานิพนธ์ มีการนำซอฟต์แวร์ของระบบห้องสมุดอัตโนมัติมาใช้ในการดำเนินงาน ทำให้ห้องสมุดสามารถให้บริการที่เน้นความสะดวกแก่ผู้ใช้บริการ โดยสามารถยืมต่อหนังสือและจองหนังสือได้ทางระบบอินเทอร์เน็ตผ่านเว็บไซต์ของ ห้องสมุด โดยใช้ระบบบริหารจัดการสารสนเทศด้วยระบบห้องสมุดอัตโนมัติ ได้พัฒนาการให้บริการเป็นห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ ในขณะเดียวกันก็มุ่งสู่การเป็นสังคมแห่งการ

เรียนรู้ที่จะนำไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยได้จัดโครงการค้นหาอนาคตของวิทยาเขตตรงซึ่งเป็นกิจกรรมที่ได้จัดอย่างต่อเนื่อง และยังสามารถพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศให้เป็นห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศทางด้าน ธุรกิจและการจัดการที่ทันสมัย มีทรัพยากรสารสนเทศที่ให้บริการเป็นจำนวนกว่า 17,500 เล่ม โดยเป็นบริการร่วมกันของห้องสมุดทั้ง 5 วิทยาเขต และเชื่อมโยงการบริการกับห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ ให้ผู้ใช้บริการได้รับสารสนเทศที่หลากหลายและกว้างขวางตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาได้มีการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน การให้บริการทั้งในด้านการเพิ่มจำนวนทรัพยากรสารสนเทศ และการจัดให้มีโครงสร้างพื้นฐานทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้มีความพร้อมในการพัฒนาไปสู่การเป็นห้องสมุดเล็กทรอนิกส์ที่สมบูรณ์

การพัฒนานักศึกษา

ในด้านการพัฒนานักศึกษา วิทยาเขตตรงได้ส่งเสริมให้นักศึกษาได้รับการพัฒนาเชิงบูรณาการในด้านวิชาการและวิชาชีพ ด้านร่างกายและสติปัญญา ด้านสังคม ด้านจิตใจและอารมณ์ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม นอกจากนี้ได้สนับสนุนให้นักศึกษาทุกคนได้เข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรตาม ความถนัดและความสนใจ ทั้งนี้เพื่อเป็นการบ่มเพาะให้นักศึกษาเป็นผู้ที่พร้อมไปด้วยความรู้ ความสามารถ มีวิจญาณในการปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน มีคุณธรรมจริยธรรม มีจิตสำนึกในการรับผิดชอบ ต่อสังคมและประเทศชาติ สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

รองศาสตราจารย์ ดร.บุญสม สิริบำรุงสุข อธิการบดีมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ได้กล่าวถึงนโยบายการพัฒนานักศึกษาของมหาวิทยาลัยเมื่อวันที่ 6 มีนาคม 2550 ความว่า “เราทั้งหมดซึ่งรวมถึงผู้บริหาร อาจารย์ บุคลากร ผู้นำนักศึกษาและนักศึกษา ทั้งศิษย์ปัจจุบันและศิษย์เก่า จะร่วมกันบ่มเพาะนักศึกษาของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ให้เป็นบัณฑิตที่มีทักษะชีวิต มีทักษะสังคม เป็นผู้พร้อมด้วยจิตสำนึกสาธารณะ มีจิตวิญญาณที่พร้อมที่จะรับใช้สังคม ดำรงตนอยู่ในความสมถะและความพอเพียง ไม่ไหลหลงเข้าไปในกระแสวัตถุนิยมและบริโภคนิยม” (บุญสม สิริบำรุงสุข, 2550:10)

การพัฒนาคุณภาพบัณฑิตได้ดำเนินการผ่านคณะ/หน่วยงาน และหน่วยงานกลางของมหาวิทยาลัยประเด็นการพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่

1. การพัฒนาทักษะทางด้านวิชาการ ด้านทักษะภาษาอังกฤษ การเตรียมความพร้อมทางวิชาการให้กับนักศึกษาใหม่ การดูแลนักศึกษาที่มีปัญหาด้านการเรียน

2. การพัฒนาทักษะทางด้านอารมณ์และสังคม โดยมีกิจกรรมปฐมนิเทศนักศึกษาใหม่ กิจกรรมปัจฉิมนิเทศศึกษาก่อนสำเร็จการศึกษาเพื่อบ่มเพาะนักศึกษาให้มีจิตสำนึกต่อสังคม การให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมเสริม

3. การสนับสนุนการเรียนรู้ของนักศึกษา ด้วยการพัฒนาศูนย์สื่อการเรียนรู้ พัฒนา สำนักทรัพยากรการเรียนรู้คุณหญิงหลง อรรถกระวีสุนทร หอสมุดจอห์น เอฟ เคนเนดี การพัฒนา กองทะเบียนและประมวลผล

4. การพัฒนาและส่งเสริมคุณภาพชีวิตของนักศึกษาให้ครอบคลุมความต้องการและความจำเป็น ได้แก่ การบริการหอพักนักศึกษา การแนะแนวและจัดหางาน การจัดทุนการศึกษา และสวัสดิการ การบริการสุขภาพอนามัยและประกันอุบัติเหตุ

กิจกรรมด้านวิชาการ

กิจกรรมด้านวิชาการ เป็นโครงการนำความรู้จากวิชาการ/วิชาชีพที่ศึกษาอยู่ไปฝึกปฏิบัติ/ถ่ายทอดแก่เยาวชน/นักเรียน ในปีการศึกษา 2551-2552 มีโครงการ/กิจกรรมที่จัดจำนวน 286 และ 1,054 โครงการ/กิจกรรม ได้แก่

1. โครงการวิเทศ สอน สานต่อ โครงการวิเทศแคมป์ โครงการออมสินเพื่อน้อง โครงการ English Camp เพื่อน้อง
2. โครงการ/กิจกรรม เพื่อให้นักศึกษาได้เพิ่มพูนความรู้ด้านต่างๆ เช่น ด้านภาษา ได้แก่ โครงการเตรียมพีดกับ Chiness I,II
3. โครงการอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสมัครงาน/เพื่อการสอบสัมภาษณ์งาน
4. โครงการอบรมด้านคอมพิวเตอร์
5. โครงการ/กิจกรรมที่เสริมสร้างและเพิ่มพูนความรู้ทางสังคมแก่ผู้นำกลุ่มกิจกรรมนักศึกษา ได้แก่ โครงการหลักสูตรการบริหารผู้นำกลุ่มกิจกรรมนักศึกษา เป็นต้น

การพัฒนานักศึกษาของวิทยาเขตตรังได้ดำเนินการสอดคล้องกับนโยบายของมหาวิทยาลัยมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพบัณฑิต โดยการกำหนดนโยบาย กลยุทธ์รวมทั้งจัดโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาบัณฑิตให้มีคุณภาพ ด้วยการพัฒนาด้านความรู้ทางวิชาการ ด้านร่างกาย ด้านสติปัญญาด้านอารมณ์ และด้านสังคมควบคู่กันไป เพื่อให้บัณฑิตสามารถออกไปรับใช้สังคม ได้อย่างมีประสิทธิภาพและตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน

กิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อพัฒนานักศึกษา

มหาวิทยาลัยได้กำหนดนโยบายให้นักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ระดับปริญญาตรีที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา 2550 เป็นต้นไป ทุกคุณ วิทยาเขตและเขตการศึกษา จะต้องผ่านการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อพัฒนานักศึกษาตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดด้วย จึงจะได้รับการเสนอชื่อเพื่อขอรับพระราชทานปริญญาบัตร

กิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อพัฒนานักศึกษาที่จะต้องเข้าร่วมในระหว่างที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (ตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 – ปีสุดท้าย) มีจำนวนรวมทั้งสิ้นไม่น้อยกว่า 17 กิจกรรม มีจำนวนหน่วยชั่วโมงที่เข้าร่วมไม่น้อยกว่า 100 หน่วยชั่วโมง

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ทุกวิทยาเขต ยังจัดให้มีกิจกรรมปฐมนิเทศให้นักศึกษาชั้นปีที่ 1 และกิจกรรมปัจฉิมนิเทศให้นักศึกษาชั้นปีที่ 4 เพื่อให้นักศึกษาได้สำเร็จการศึกษาเป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ดังที่มหาวิทยาลัยได้คาดหวังไว้ กล่าวคือ

ในการบ่มเพาะนักศึกษานั้น มหาวิทยาลัยยึดพระราชปณิธานของสมเด็จพระราชบิดาเป็นหลักพระราชปณิธานที่ว่า

“ขอให้ถือประโยชน์ส่วนตัว...เป็นที่สอง
ประโยชน์ของเพื่อนมนุษย์...เป็นกิจที่หนึ่ง
ลาภทรัพย์และเกียรติยศจะตกมาแก่ท่านเอง
ถ้าท่านทรงธรรมะแห่งอาชีพไว้ให้บริสุทธิ์”

สังคมย่อมมีสิทธิ มีความชอบธรรมที่เขาคาดหวังอะไรหลาย ๆ อย่างจากนักศึกษา หรือจากคนที่เขาให้เกียรติเรียกว่าปัญญาชนเพราะเหตุที่สังคมได้สละภาษีของเขาจำนวนมากมาส่งเสียให้นักศึกษาได้เล่าเรียน

ในการสร้างเยาวชนให้เป็นปัญญาชนของชาตินั้น สังคมยอมรับแล้วว่า ถ้าเราผลิตบัณฑิตที่เก่งกาจสามารถทางวิชาการ แต่จิตใจไม่เอื้อเพื่อต่อสังคม ซ้ำร้ายยังไปโกงชาติบ้านเมือง เอารัดเอาเปรียบสังคม บัณฑิตเหล่านั้นไม่มีคุณค่าต่อสังคมเลยแม้แต่น้อย ผู้ผลิตบัณฑิตที่อาจจะไม่เก่งมากทางวิชาการ แต่จิตมีคุณธรรม พร้อมจูนใจสังคม บัณฑิตเช่นนี้เป็นความหวังที่สังคมจะพึงพาได้ บัณฑิตเช่นนี้จึงมีคุณค่าต่อสังคม

เราจึงพยายามสร้างและฝังสำนึกสาธารณะนี้ลงไปในเรื่องลึกของจิตใจของนักศึกษาของเราทุกคน เป็นจิตสำนึกของบัณฑิตของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ทุกคน ที่ต้องตระหนักถึงการทดแทนบุญคุณแก่สังคมและมีความกตัญญูต่อสังคม

การตอบแทนบุญคุณ บ่อมกระทำได้ในทุกสถานภาพที่เราเป็น ไม่จำเป็นต้องให้ร้ายวก่อน ไม่จำเป็นต้องรอให้มีตำแหน่งหน้าที่การงานใหญ่โต การที่เราเป็นลูก เราประพฤดีดี เราขยันหมั่นเพียรเรียนหนังสือจนจบ เป็นที่ชื่นใจของพ่อแม่ ทำให้พ่อแม่มีความสุขก็นับได้ว่าเป็นการตอบแทนบุญคุณให้กับพ่อแม่

เช่นกันในฐานะปัจเจกชนในสังคม หากเรามีความประพฤดีดี มีหน้าที่การงานที่สุจริต ขยันประกอบอาชีพการงานประกอบภาระงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ช่วยเหลือสังคมตามสมควร ไม่เป็นภาระให้กับสังคมก็ถือว่าตอบแทนบุญคุณให้กับสังคมในระดับหนึ่ง

การมีไมตรีจิตต่อเพื่อนมนุษย์ มีความเอื้อเฟื้อต่อคนรอบข้าง การมีความรักและเมตตาต่อผู้อื่น มีจิตใจพร้อมที่จะช่วยเหลือผู้ที่อ่อนแอกว่า การแบ่งปันให้กับผู้ที่มีน้อยกว่า การทำนุบำรุงศาสนาที่ตนนับถือ ก็เป็นการสนองคุณให้กับสังคมได้เช่นกัน

เมื่อเราเติบโตใหญ่มีหน้าที่การงานที่ต้องบำบัดทุกข์บำรุงสุขให้กับประชาชน ก็ทำหน้าที่ของตนให้บริสุทธิ์และเมื่อเป็นผู้มีอำนาจก็ใช้อำนาจนั้นเพื่อความเจริญของสังคมไม่ทุจริตคอร์รัปชัน ก็นับได้ว่าเป็นการตอบแทนบุญคุณให้สังคมที่ยิ่งใหญ่ขึ้น

การตอบแทนบุญคุณให้กับสังคม แท้ที่จริงแล้วคือการตอบแทนบุญคุณต่อเพื่อนมนุษย์ และเป็นการแสดงความกตัญญูต่อเพื่อนมนุษย์ (รศ.ดร.บุญสม ศิริบำรุงสุข, เล่าความคิด ให้ข้อมูลสู่การรับรู้ของประชาม เรื่องที่ 134 (13/2552) วันที่ 4-17 พฤษภาคม 2552.)

คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

1. ทักษะพื้นฐาน (Foundation Skill) ประกอบด้วย
 - 1.1 มีทักษะในการคิดสร้างสรรค์ (Thinking Skills)
 - 1.2 มีทักษะในการสื่อสาร (Communication Skill) หมายถึง การอ่าน การเขียน การฟัง การพูดและการสรุปเป็น และโดยเฉพาะเน้นภาษาต่างประเทศ
 - 1.3 มีทักษะในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ (Computer Competence) และมีทักษะในการลำดับข้อมูลโดยคอมพิวเตอร์
 - 1.4 มีทักษะด้านการสารสนเทศ (Information Literacy)
 - 1.5 มีทักษะในการจัดการ (Management Skills)
 - 1.6 มีทักษะในการวิเคราะห์และสังเคราะห์ (Analysis and Synthesis)
 - 1.7 มีความสามารถในการศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเอง (Research on Their own)
 - 1.8 มีความสามารถในการดำรงชีวิตอย่างที่ตนเองและผู้อื่นมีความสุข (Life as yourself and others happy)

2. ความสามารถทางวิชาชีพให้แก่คณะกรรมการกำหนด
3. ความสามารถด้านสังคม
 - 3.1 มีวินัย ปฏิบัติตามกติกายของสังคม- มีความรับผิดชอบ
 - 3.2 มี Accountability
 - 3.3 มีความสามารถในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข
 - 3.4 มีความห่วงใยและเสียสละเพื่อสังคม
 - 3.5 มีความใจในวิถีชีวิตในชนบท
 - 3.6 มีทักษะในการแสดงความคิดเห็น
 - 3.7 มีความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี

กิจกรรมการพัฒนานักศึกษาเป็นกิจกรรมที่สถาบันอุดมศึกษาให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก เนื่องจากจะช่วยหล่อหลอมให้นักศึกษามีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

สำเนาว่า ขจรศิลป์ (2542:10) ได้กล่าวถึง ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนานักศึกษามีรากฐานมาจากทฤษฎีทางการศึกษาที่เรียกว่า “ทฤษฎีทรัพยากร” (Resource Theory) ที่สำคัญมีดังนี้

1. ด้านบริหาร เช่น ปรัชญา ปณิธานในการผลิตบัณฑิตของสถาบัน นโยบายและมาตรการในการพัฒนานักศึกษาและกฎระเบียบของสถาบัน ตลอดจนกฎระเบียบของทางราชการ
2. ด้านวิชาการ ได้แก่ หลักสูตร วิธีการสอนและการวัดผลหลักสูตรนั้นมีความสำคัญกับการพัฒนานักศึกษามาก ทั้งนี้เพราะหลักสูตรเป็นตัวกำหนดวิชาและกิจกรรมต่างๆ
3. ด้านกิจการนักศึกษา การพัฒนานักศึกษาเป็นบทบาทสำคัญของบทบาทหนึ่งของกิจการนักศึกษา ฝ่ายกิจการนักศึกษาสามารถพัฒนานักศึกษาได้หลายวิธี โดยการจัดบริการต่างๆ เช่น บริการให้คำปรึกษา การนิเทศและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนานักศึกษา การฝึกอบรม และการใช้ทฤษฎีในการพัฒนานักศึกษา
4. ด้านบุคลากร พิจารณา 3 องค์ประกอบ คือ
 - 4.1 เกี่ยวกับบุคลากรของฝ่ายต่างๆ มีจำนวนเพียงพอกับปริมาณงานในฝ่าย
 - 4.2 เกี่ยวกับความรู้ความสามารถที่เกี่ยวกับหน้าที่
 - 4.3 เกี่ยวกับขวัญกำลังใจในการทำงาน
5. งบประมาณ เพราะการดำเนินงานทุกอย่างต้องใช้เงินทั้งสิ้น ถ้าขาดเงินก็อาจทำให้การดำเนินการพัฒนานักศึกษาได้ผลไม่ดีเท่าที่ควร
6. ด้านนักศึกษา หมายถึง บุคลิกภาพของนักศึกษาซึ่งอาจพิจารณาในแต่ละบุคคลและพิจารณาเป็นกลุ่มบุคคล บุคลิกภาพนักศึกษาที่แตกต่างกันย่อมมีผลต่อการพัฒนานักศึกษา

7. ด้านสภาพแวดล้อมภายในสถาบันอุดมศึกษา ใน 3 ชนิด คือ

7.1 สภาพแวดล้อมที่เป็นสิ่งไม่มีชีวิต เช่น อาคาร สถานที่ เครื่องมือและอุปกรณ์ต่างๆ

7.2 สภาพแวดล้อมที่เป็นสิ่งมีชีวิต เช่น พืช สัตว์ และคน

7.3 สภาพแวดล้อมที่คนสร้างขึ้น เช่น กลุ่มเพื่อน กิจกรรมนักศึกษา ประเพณีการต้อนรับน้องใหม่ และระบบอาจารย์ที่ปรึกษา เป็นต้น

สภาพแวดล้อมภายในสถาบันอุดมศึกษา มีความสำคัญต่อกระบวนการพัฒนานักศึกษา มาก เพราะสภาพแวดล้อมที่มีความสมบูรณ์คือ มีอาคารสถานที่ มีเครื่องมือดี และมีระบบงานดี ย่อมทำให้การพัฒนานักศึกษาได้ผลดี และในทางตรงกันข้าม ถ้าสภาพแวดล้อมไม่ดี เช่น ไม่มีอาคารสถานที่ ไม่มีเครื่องมือที่ดี ไม่มีระบบงานที่ดี กิจกรรมนักศึกษาที่ไม่มีคุณภาพ หรือการต้อนรับน้องใหม่ที่รุนแรง ทำให้น้องใหม่เกิดปัญหาทางด้านร่างกายและจิตใจ ย่อมทำให้การพัฒนานักศึกษาไม่ได้ผลดี

8. ด้านสภาพแวดล้อมภายนอกสถาบันอุดมศึกษา หมายถึงสภาพแวดล้อมทางด้าน เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ซึ่งอาจเป็นทั้งสิ่งที่ส่งเสริมหรือเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนานักศึกษา

กิจกรรมปัจฉิมนิเทศนักศึกษาก่อนจบการศึกษาเป็นอีกกิจกรรมหนึ่งที่สถาบัน การศึกษาระดับอุดมศึกษาให้ความสำคัญ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ได้จัดกิจกรรมนี้ให้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ก่อนจะสำเร็จการศึกษาเป็นประจำทุกปี

กิจกรรมปัจฉิมนิเทศ

1. ความหมายของปัจฉิมนิเทศ

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ได้ให้ความหมายดังนี้

“ปัจฉิม” หมายถึง ตะวันตก ภายหลัง ที่หลัง ข้างหลังสุด

“นิเทศ” หมายถึง ชี้แจง แสดง จำแนก

“ปัจฉิมนิเทศ” หมายถึง การให้คำแนะนำช่วยเหลือ ชี้แจงในการดำเนินกิจการงาน ต่าง ๆ ครั้งสุดท้ายของการอบรมสั่งสอน

สถาบันการศึกษาส่วนใหญ่จะมีการจัดกิจกรรมปัจฉิมนิเทศให้แก่นักศึกษา ก่อนที่จะสำเร็จการศึกษา โดยมีรูปแบบคล้ายคลึงกัน กล่าวคือ

2. ตัวอย่างกิจกรรมปัจฉิมนิเทศของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชจัดกิจกรรมปัจฉิมนิเทศโดยมีวิชาที่ศึกษาเป็นวิชาสุดท้ายของระดับบัณฑิตและมหาบัณฑิตทุกสาขาวิชา ซึ่งเป็นการอบรมสร้างเสริมประสบการณ์ในวิชาชีพโดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาชีพ แต่ละสาขาวิชาชีพมาบรรยายโดยใช้เวลาประมาณ 24 ชั่วโมง หรือ 4 วันทำการ มีนักศึกษาทั้งระดับและสาขาเดียวกันมาพักรวมกันอยู่ภายในมหาวิทยาลัยเพื่อทำความรู้จักคุ้นเคยกัน พร้อมทั้งจะรวมกลุ่มกันในวิชาชีพให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันหลังจากไปประกอบวิชาชีพแล้ว (กรรณิกา พิริยะจิตรรา, 2547:196)

3. ตัวอย่างกิจกรรมปัจฉิมนิเทศบัณฑิตแพทย์

คณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาลมีการจัดปัจฉิมนิเทศเรียกว่า “การปฐมนิเทศบัณฑิตใหม่” โดยจัดในครึ่งวันบ่ายของวันสิ้นสุดการศึกษาประจำปีการศึกษาก่อนที่จะขึ้นปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยในเดือนเมษายน บัณฑิตแพทย์ใหม่จะเข้ารับฟังโอวาทจากคณบดีคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาลและคณาจารย์อาวุโส โอวาทที่ให้จะเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพ จรรยาบรรณแห่งการประกอบวิชาชีพ การครองคนเมื่อทำงาน การครองเรือน การแก้ไขปัญหาต่าง ๆ พร้อมทั้งมอบของที่ระลึกและหนังสือต่าง ๆ ให้บัณฑิตทุกคนไปศึกษาประมาณ 20-25 เล่ม ตัวอย่างหนังสือเหล่านั้นได้แก่ จรรยาบรรณแพทย์ สมบัติผู้ดี เมื่อแพทย์ถูกฟ้องร้อง หนังสือธรรมะต่างๆ เมื่อเสร็จพิธี บัณฑิตแพทย์ใหม่ก็จะรับการจัดเลี้ยงอาหารว่างและเครื่องดื่มร่วมกับคณบดีและคณาจารย์ของคณะ

หลังจากนั้น บรรดาแพทย์ใหม่ต่างแยกย้ายไปปฏิบัติงานกันตามสัญญาที่กระทำต่อมหาวิทยาลัยมหิดลจนกระทั่งก่อนที่จะมีการรับปริญญา บัณฑิตแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาลจะมาทำการขอรับปริญญา ทางคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาลจะทำการแจกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพแพทย์ และพร้อมหน้ากันที่หน้าราชานุสาวรีย์สมเด็จพระมหิตลาธิเบศรคุลยุคลศวร กรมพระบรมราชชนก กรมหลวงสงขลานครินทร์ ซึ่งเป็นพระบิดาแห่งแพทย์ไทยโดยทำการปฏิญาณตนเพื่อเป็นแพทย์ที่รับใช้ประเทศชาติต่อไป (กรรณิกา พิริยะจิตรรา, 2547:197)

4. ตัวอย่างกิจกรรมปัจฉิมนิเทศบัณฑิตพยาบาล

บัณฑิตสาขาพยาบาลมีการจัดปัจฉิมนิเทศให้ โดยคณะพยาบาลศาสตร์จัดในเวลาค่ำคืน โดยจัดในวันสุดท้ายที่นักศึกษาสำเร็จการศึกษาทั้งภาคทฤษฎีและการขึ้นฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย โดยผู้ที่จบการศึกษายังคงขึ้นฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยในครึ่งวันเช้าเช่นเดียวกับบัณฑิตแพทย์ ส่วนช่วงเวลาบ่ายทางคณะพยาบาลศาสตร์จะเชิญผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหลาย เช่น คณบดีคณะ

แพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล หัวหน้าฝ่ายการพยาบาลของโรงพยาบาลศิริราช ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาชีพพยาบาลที่ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน คณะบดีคณะพยาบาลศาสตร์ กล่าวโอวาทและอวยพรแก่บัณฑิตใหม่ หลังจากนั้นจะทำพิธีมอบหมวกพยาบาลติดชิดสีดำนขนาดเล็กติดขอบขนานตรงความยาวของหมวก หมวกพยาบาลติดชิดสีดำนขนาดเล็กที่บัณฑิตพยาบาลจบใหม่ได้รับมอบนั้นหมายถึงจบการศึกษาเป็นพยาบาลวิชาชีพสามารถปฏิบัติงานได้ หลังจากที่บัณฑิตพยาบาลจบใหม่ฟังโอวาทและคำอวยพรแล้วก็จะเดินออกมากห้องประชุมผ่านซุ้มดอกไม้ ซึ่งมีคณาจารย์เฝ้ารออยู่จะทำการกลัดชิดดอกไม้ที่หน้าอกเสื้อฟอร์มพยาบาลด้านขวาบน ดอกป๊อปเป็นดอกไม้ที่เป็นสัญลักษณ์ของวิชาชีพพยาบาลพร้อมทั้งรับพรจากคณาจารย์เป็นขวัญและกำลังใจแก่บัณฑิตพยาบาลจบใหม่ ในอดีตพยาบาลศิริราชที่สำเร็จการศึกษาจะได้รับการกลัดชิดดอกกุหลาบแดงแต่ปัจจุบันทางคณะพยาบาลศาสตร์เปลี่ยนเป็นดอกป๊อปซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของวิชาชีพพยาบาล หลังจากผ่านซุ้มกลัดชิดดอกไม้แล้ว ก็จะไปรวมกันในห้องรับการจัดเลี้ยงอาหารว่างและน้ำชาฉลองความสำเร็จแห่งวิชาชีพเป็นอันเสร็จพิธีปัจฉิมนิเทศ (กรรณิกา พิริยะจิตรรา, 2547:198)

5. ตัวอย่างกิจกรรมปัจฉิมนิเทศบัณฑิตครุศาสตร์

บัณฑิตจากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้รับการปัจฉิมนิเทศจากคณะครุศาสตร์ ดังตัวอย่างของโครงการดังนี้

ชื่อโครงการ โครงการปัจฉิมนิเทศนิสิตปริญญาบัณฑิตคณะครุศาสตร์ ชั้นปีที่ 4

หน่วยงานที่รับผิดชอบ ฝ่ายกิจการนิสิตคณะครุศาสตร์

หลักการและเหตุผล

มาตรฐานของบัณฑิตครุศาสตร์คือเป็นผู้เรื่องปัญญาและคุณธรรม ในการผลิตบัณฑิตเพื่อให้มีมาตรฐานดังกล่าว คณะได้จัดกิจกรรมอย่างหลากหลายตลอดระยะเวลา 4 ปี ของการศึกษาในปีแรกที่นิสิต เข้าศึกษาในคณะครุศาสตร์ คณะได้จัดกิจกรรมปฐมนิเทศนิสิตและการรับศิษย์เข้าสู่คณะครุศาสตร์ เพื่อสร้างความภาคภูมิใจและความผูกพันระหว่างนิสิตกับคณาจารย์ และเมื่อนิสิตกำลังจะสำเร็จการศึกษา ทางคณะครุศาสตร์ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการเตรียมนิสิตให้มีความพร้อมในการก้าวสู่ความสำเร็จในวิชาชีพ เกิดความรู้สึกร่วมกันระหว่างนิสิต คณาจารย์และสถาบันการศึกษา และให้เกิดความภาคภูมิใจในสถาบัน จึงได้จัดโครงการปัจฉิมนิเทศนิสิตชั้นปีที่ 4 ขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้บัณฑิตมีความภาคภูมิใจในการเป็นบัณฑิตครุศาสตร์และการเป็นสมาชิก

วิชาชีพครู

2. เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจกันดีและความผูกพันระหว่างนิสิตกับนิสิต นิสิตกับอาจารย์ นิสิตกับคณะครุศาสตร์และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. เพื่อให้นิสิตมีความมุ่งมั่นในการก้าวสู่ความสำเร็จในวิชาชีพ และมีวิสัยทัศน์ในการกำหนดเป้าหมายชีวิต

ระยะเวลาการดำเนินการ

จัดวันเสาร์สุดท้ายของการสอนในเดือนมีนาคมของทุกปีการศึกษา

กิจกรรม

กิจกรรมที่จัดในภาคเช้ามีดังนี้

1. ใ้บัตรอาหารเช้าและอาหารแห้ง พระสงฆ์ จำนวน 9 รูป โดยบัณฑิตและคณาจารย์ที่ปรึกษา

2. จัดเลี้ยงอาหารเช้าแก่บัณฑิตและคณาจารย์ที่ปรึกษา

3. “การพัฒนาบุคลิกภาพ เพื่อก้าวสู่วิชาชีพ” ในเรื่องบุคลิกภาพ การสมัครงาน การพูด การติดต่อ การสัมภาษณ์ การทำความเคารพต่างๆ เป็นต้น

4. จัดเลี้ยงอาหารกลางวัน

กิจกรรมภาคบ่ายมีดังนี้

1. “พี่เก่าเล่าความ” โดยสมาคมครุศาสตร์สัมพันธ์ ได้เชิญศิษย์เก่าที่ประสบความสำเร็จ 2-3 คน มาเล่าเรื่องเกี่ยวกับประสบการณ์ในวิชาชีพ

2. เกียรติภูมิจุฬาฯ โดยการเชิญวิทยากรมาบรรยายถึงความหลังต่างๆ ของจุฬาและการพัฒนามหาวิทยาลัยจนสมบูรณ์แบบทำให้มีชื่อเสียงในต่างประเทศ

3. พิธีบายศรีสู่ขวัญและจัดเลี้ยงอาหารค่ำ

4. กิจกรรมบนเวที โดยให้นิสิตทุกสาขาได้จัดกิจกรรมบนเวทีจนครบทุกสาขา และปิดงานเวลา 24.00 น.

งบประมาณ

แหล่งงบประมาณจากกองทุนเพื่อกิจการนิสิตและการพัฒนานิสิต จำนวนประมาณ 100,000 บาท

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. นิสิตเกิดความภาคภูมิใจในความเป็นบัณฑิตครุศาสตร์และในวิชาชีพครู

2. นิสิตเกิดความผูกพันและสัมพันธ์ไมตรีที่ดีระหว่างนิสิตกับอาจารย์ นิสิตกับนิสิต และนิสิตกับสถาบันการศึกษา

3. นิสิตมีวิสัยทัศน์ต่อชีวิตในอนาคต (กรรณิกา พิริยะจิตรา, 2547:198)

6. ตัวอย่างกิจกรรมปัจฉิมนิเทศบัณฑิตสาขาเทคโนโลยีการเกษตร

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีการจัดปัจฉิมนิเทศ เช่นเดียวกับสถาบันอื่น ๆ มีทั้งการจัดปัจฉิมนิเทศรวมทุกสาขาวิชาโดยงานแนะแนวการศึกษาและอาชีพ กองกิจการนักศึกษา แล้วยังมีการจัดปัจฉิมนิเทศแยกออกไปของแต่ละสาขาวิชาชีพ ตัวอย่างของการจัดปัจฉิมนิเทศที่ดีของสถาบันคือการจัดปัจฉิมนิเทศบัณฑิตสาขาวิชาชีพด้านเทคโนโลยีการเกษตรของงานกิจกรรมนักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร จะจัดงานในครึ่งวันบ่ายเพียงวันเดียวของสัปดาห์สุดท้ายที่มีการเรียนการสอน หรือสัปดาห์ก่อนที่จะมีการสอบปลายปีการศึกษา หนึ่งสัปดาห์ การจัดปัจฉิมนิเทศนี้ จะเชิญวิทยากรที่ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพจากหน่วยงานของรัฐและเอกชนมาบรรยายเรื่องความสำเร็จในการประกอบอาชีพ การเตรียมตัวสมัครงาน การถูกสัมภาษณ์ บุคลิกภาพของบัณฑิตที่ดี การเข้าสังคม การปฏิบัติตนในการทำงาน ความสุขของการทำงาน การแก้ไขปัญหา ฯลฯ เป็นต้น โดยวิทยากรที่มาร่วมกันให้ความรู้ภายในเวลา 3 ชั่วโมง และเปิดให้ถามในสิ่งที่นักศึกษาต้องการรู้ เสร็จจากการบรรยายและถามความรู้ต่างๆ แล้วคณะ คณะเทคโนโลยีการเกษตร คณาจารย์อาวุโส และวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิร่วมกันให้โอวาทและกล่าวอวยพรให้บัณฑิตใหม่ทุกคน ได้รับขวัญและกำลังใจในการสำเร็จการศึกษาเพื่อไปประกอบอาชีพ/วิชาชีพตามที่ตนเองถนัดและชอบต่อไป

จากตัวอย่างที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาได้ให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมปัจฉิมนิเทศให้แก่นักศึกษาเพื่อเตรียมให้นักศึกษามีความสำเร็จการศึกษาโดยมีความพร้อมในทุกด้านและสามารถเข้าสู่โลกแห่งอาชีพได้อย่างมั่นใจ โดยการแนะนำบัณฑิตใหม่ในเรื่องการเตรียมตัวสมัครงาน การถูกสัมภาษณ์ การวางแผนในการปฏิบัติงาน การเสริมบุคลิกภาพให้ดูดี การทำงานร่วมกับผู้อื่น การครองเรือน การดำรงชีวิตอย่างมีความสุขโดยมีธรรมะเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวทางจิตใจ การมีสังคมกับบุคคลอื่น การสร้างความภาคภูมิใจในสถาบันที่ตนจบการศึกษา เกียรติภูมิของสถาบันการศึกษา เป็นต้น รวมทั้งการที่บัณฑิตได้รับพรจากผู้ทรงคุณวุฒิ คณาจารย์อาวุโสทำให้เกิดขวัญและกำลังใจที่จะเป็นบัณฑิตที่ดี เพื่อรับใช้สังคมส่วนร่วม ซึ่งจะส่งผลดีต่อประเทศชาติในอนาคต (กรรณิกา พิริยะจิตรา, 2547:200)

7. โครงการปัจฉิมนิเทศนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขต

ตรัง

ชื่อโครงการ โครงการปัจฉิมนิเทศนักศึกษา ปีการศึกษา 2553

ระยะเวลาดำเนินการ สิงหาคม-กันยายน 2553 และมกราคม – กุมภาพันธ์ 2554

จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ทุกสาขา อาจารย์และบุคลากร 300 คน

แหล่งเงินอุดหนุน งบประมาณเงินรายได้วิทยาเขตตรัง ประเภทเงินอุดหนุนงาน

กิจกรรมนักศึกษา โครงการปัจฉิมนิเทศนักศึกษาปีการศึกษา 2553 (โครงการพัฒนาศักยภาพนักศึกษา)

ลักษณะของโครงการ โครงการบรรยายพิเศษและบรรยายประกอบการปฏิบัติจริง

จำนวน 10 กิจกรรม ดำเนินการในภาคการศึกษาที่ 1 เดือนสิงหาคม-กันยายน 2553 และในภาคการศึกษาที่ 2 โดยมีรายละเอียด ดังนี้

กิจกรรมปัจฉิมนิเทศนักศึกษา ปีการศึกษา 2553

กิจกรรมในภาคการศึกษา ที่ 1 มีดังนี้

ตารางที่ 1: กิจกรรมในภาคการศึกษาที่ 1

ที่	วันที่	กิจกรรม
1	สิงหาคม-กันยายน 2553 (ทุกวันเสาร์)	บรรยายเชิงปฏิบัติการด้านบุคลิกภาพ “บุคลิกที่เหมาะสม และการแต่งหน้าในชีวิตประจำวัน” สาธิตและปฏิบัติการ จำนวน 10 กลุ่ม ๆ ละ 50 คน ครั้งละ 4 ชั่วโมง

กิจกรรมที่เกี่ยวข้องเนื่อง ภาคการศึกษา ที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2: กิจกรรมในภาคการศึกษาที่ 2

ที่	วันที่	กิจกรรม
2	วันพุธที่ 8 ธันวาคม 2553	ทำงานกับเครือข่ายสื่อ และงานที่ติดกับธนาคารกสิกรไทย
3	วันพุธที่ 5 มกราคม 2554	บรรยายพิเศษด้านเศรษฐศาสตร์หัวข้อ “4 ปีมีแต่รักและอกหัก” โดย รศ.ดร.วรากรณ์ สามโกเศศ
4	วันพุธที่ 12 มกราคม 2554	1. บรรยายพิเศษ “การเงิน การคลัง การธนาคาร ไปด้วยกัน ไปได้ไกล” 2. ธนาคารไทยพาณิชย์ สำนักงานใหญ่ รับสมัครงาน
5	วันพุธที่ 2 กุมภาพันธ์ 2554	1. พิธีเปิดโครงการปัจฉิมฯ โดยรองอธิการบดีวิทยาเขตตรัง พร้อมบรรยายพิเศษหัวข้อ “บัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยและวิทยาเขตตรัง” 2. บรรยายพิเศษหัวข้อ “บัณฑิตที่พึงประสงค์ของคณะพาณิชยศาสตร์และการจัดการ”
6	วันศุกร์ที่ 4 กุมภาพันธ์ 2554	“Workshop” การเขียนใบสมัคร และการสัมภาษณ์งาน
7	วันจันทร์ที่ 7 กุมภาพันธ์ 2554	1. บรรยายพิเศษ แนวคิดใหม่ด้านการธนาคาร “เพื่อนคู่คิด เพื่องานที่ดี” 2. ธนาคารกรุงเทพ สำนักงานใหญ่ รับสมัครงาน
8	วันพุธที่ 9 กุมภาพันธ์ 2554	1. โครงการมหกรรมนัดพบแรงงาน ร่วมกับ สำนักงานจัดหางาน จ.ตรัง ณ อาคารเรียนรวม 2 2. บรรยายพิเศษ “ชีวิตมีสุข ทุกงานที่ได้รับ และแนะนำอาชีพอิสระด้านการประกัน” 3. แนะนำการศึกษาต่อ “เรียนปริญญาโท, เรียนเมืองนอก ไม่ยากอย่างที่คิด
9	วันเสาร์ที่ 12 กุมภาพันธ์ 2554	งานเลี้ยง “Bye Senior Dinner”

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้พยายามสืบค้นรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมปัจฉิมนิเทศ นักศึกษาในระดับอุดมศึกษาแต่ไม่พบงานวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ในสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย จึงขอเสนอรายงานการวิจัยที่ใกล้เคียงซึ่งได้ทำการศึกษาในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขต ๓ ดังนี้

กุสุมา ปักปิ่นเพชร (2552 : 1) ได้วิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ระดับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักเรียนผู้ที่กำลังศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายชั้นปีที่ 6 ภาคการศึกษาที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2551 โรงเรียนในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ 7 จังหวัด ได้แก่ ตรัง นครศรีธรรมราช พัทลุง สงขลา กระบี่ พังงา และระนอง จำนวน 393 คน ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยที่มีความสำคัญในระดับมากและมีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง ด้านสถาบันนักเรียนให้ความสำคัญเป็นอันดับแรกในเรื่องความมีชื่อเสียงและความน่าเชื่อถือของมหาวิทยาลัย ด้านวิชาการอันดับแรก ได้แก่ ความเป็นมหาวิทยาลัยที่มีศูนย์การเรียนรู้ที่ทันสมัย เช่น ศูนย์คอมพิวเตอร์ ศูนย์ภาษา รองลงมาคืออาจารย์ผู้สอนมีความรู้ ความสามารถและมีชื่อเสียง มีห้องสมุดที่ได้มาตรฐาน ด้านสวัสดิการ นักเรียนให้ความสำคัญในเรื่องกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา รองลงมาคือ มีหน่วยงานให้บริการคำปรึกษาแนวทางการเรียนและการดำเนินชีวิต ด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ ค่าลงทะเบียนเรียน ตลอดหลักสูตร รองลงมาคือ ค่าธรรมเนียมพิเศษอื่น ๆ ค่าครองชีพในแต่ละเดือน ด้านสังคม นักเรียนให้ความสำคัญเรื่องความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ สังคมให้การยอมรับในตัวบัณฑิต ด้านการประชาสัมพันธ์ อันดับแรกคือสื่ออินเทอร์เน็ต รองลงมาคือสื่อสิ่งพิมพ์

บทที่ 3

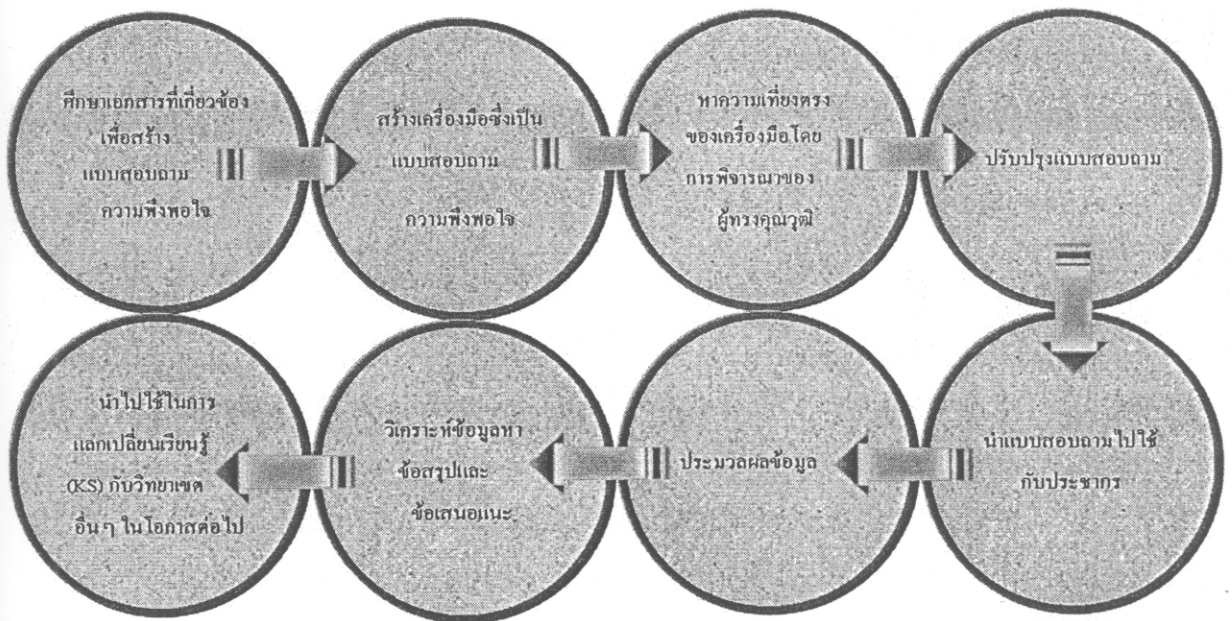
วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้การสำรวจความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดกิจกรรมปัจฉิมนิเทศของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. วิธีการวิจัย
2. ประชากร
3. ตัวแปรและการวัดตัวแปร
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. การทดสอบเครื่องมือ
6. การเก็บรวบรวมข้อมูล
7. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ มีกระบวนการในการทำวิจัยดังนี้
แผนภาพที่ 4: แสดงกระบวนการในการวิจัย

ประชากร

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาข้อมูลจากประชากร ซึ่งเป็น นักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรังทั้งหมดที่เข้ารับการปัจฉิมนิเทศในปีการศึกษา 2553 จำนวน 411 คน 7 สาขาวิชา คือ

1. สาขาวิชาการบัญชี	จำนวน 113 คน
2. สาขาวิชาระบบสารสนเทศทางการบัญชี	จำนวน 40 คน
3. สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว	จำนวน 90 คน
4. สาขาวิชาการจัดการสารสนเทศและคอมพิวเตอร์	จำนวน 90 คน
5. สาขาวิชาการตลาด	จำนวน 57 คน
6. สาขาวิชาการประกันภัย	จำนวน 8 คน
7. สาขาวิชาการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์	จำนวน 13 คน
รวม	จำนวน 411 คน

ตัวแปรและการวัดตัวแปร

ตัวแปรของการศึกษาในครั้งนี้ มีดังนี้

ตัวแปรต้น คือ กิจกรรมการปัจฉิมนิเทศ นักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง ในปีการศึกษา 2553

ตัวแปรตาม คือ ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเข้าร่วมการปัจฉิมนิเทศ การวัดตัวแปร วัดจากการตอบแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการเข้าร่วมกิจกรรม ปัจฉิมนิเทศ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อสอบถามความพึงพอใจ ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมปัจฉิมนิเทศ และข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมนี้ในปีการศึกษาต่อไป

แบบสอบถาม แบ่งเป็น 5 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

- ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิด (Close-Ended Questions) จำนวน 2 ข้อ
- ตอนที่ 2** การเข้าร่วมกิจกรรมปัจฉินนิเทศ
- ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิด (Close-Ended Questions) และแบบปลายเปิด (Open-Ended Questions) จำนวน 2 ข้อ
- ตอนที่ 3** ความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมปัจฉินนิเทศ
- ลักษณะคำถามเป็นรายการให้ประเมินแบบมาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) เพื่อวัดความพึงพอใจ 4 ด้าน คือ ความพึงพอใจต่อกระบวนการจัดการ ความพึงพอใจต่อวิทยากร ความพึงพอใจต่อกิจกรรมที่จัดและกิจกรรมที่จัดส่งเสริมคุณสมบัติของผู้เข้าร่วมในด้านต่าง ๆ จำนวนคำถามทั้งหมด 42 ข้อ
- โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้
- 5 หมายถึง ระดับความพึงพอใจมากที่สุด
 - 4 หมายถึง ระดับความพึงพอใจมาก
 - 3 หมายถึง ระดับความพึงพอใจปานกลาง
 - 2 หมายถึง ระดับความพึงพอใจน้อย
 - 1 หมายถึง ระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด
- ตอนที่ 4** ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมปัจฉินนิเทศด้านวิชาการ
- ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายเปิด (Open-Ended Questions) จำนวน 1 ข้อ
- ตอนที่ 5** ข้อเสนอแนะต่อการจัดกิจกรรมปัจฉินนิเทศเพื่อการจัดที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นในปีต่อไป
- ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายเปิด (Open-Ended Questions) จำนวน 4 ข้อ

การทดสอบเครื่องมือ

แบบสอบถามความพึงพอใจที่ใช้เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น โดยดำเนินการเป็นขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ และการจัดกิจกรรมปัจฉินนิเทศนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา
2. สร้างแบบสอบถามให้มีเนื้อหาครบถ้วน ครอบคลุมสิ่งที่ต้องการจะศึกษา

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความครอบคลุมในแต่ละด้าน ตลอดจนความถูกต้องเหมาะสม และความชัดเจนของภาษาที่ใช้ในข้อคำถาม โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาความเหมาะสมของข้อความที่ใช้ในการวัด ตามเกณฑ์ต่อไปนี้

+1 เมื่อ ข้อคำถามสามารถนำไปวัดได้อย่างแน่นอน

0 เมื่อ ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามจะวัดได้

-1 เมื่อ ข้อคำถามไม่สามารถนำไปวัดได้อย่างแน่นอน

จากนั้นนำผลการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิมาคำนวณหาดัชนีความสอดคล้อง

(Index of Consistency : IOC) ด้วยสูตรดังนี้ (Dunn, 2001:183)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC หมายถึง ค่าดัชนีความสอดคล้อง

N หมายถึง จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

R หมายถึง ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

โดยเลือกข้อที่มีค่า IOC มากกว่า .50 ส่วนข้อใดที่มีค่าน้อยกว่า .50 ผู้วิจัยนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนั้น ข้อคำถามทุกข้อได้ผ่านความเห็นชอบจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่านที่ได้ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ครอบคลุมในแต่ละด้าน ตลอดจนความถูกต้องเหมาะสม และความชัดเจนของการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์ มาทำการวิเคราะห์จำนวน 411 ฉบับ

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดกิจกรรมปัจฉิมนิเทศ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง ในด้านการเข้าร่วมกิจกรรม กระบวนการจัดการ วิทยากร กิจกรรมที่จัด และผลต่อการส่งเสริมคุณสมบัติของนักศึกษาตลอดจน ข้อเสนอแนะในการพัฒนากิจกรรมในครั้งต่อไป ผู้วิจัยขอแนะนำ ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

μ	แทน	ค่าเฉลี่ย
σ	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N	แทน	จำนวนประชากร

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาลงรหัสให้คะแนนตามน้ำหนักคะแนนแต่ละข้อ และบันทึกข้อมูลเพื่อการคำนวณ จากนั้นนำผลมาวิเคราะห์ ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 การเข้าร่วมกิจกรรมปัจฉิมนิเทศ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมปัจฉิมนิเทศ ให้คะแนนตามเกณฑ์ ดำเนินการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของความพึงพอใจในแต่ละด้าน โดยใช้สูตร

$$\mu = \frac{\sum_{i=1}^N X}{N}$$

$$\sigma = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^N (X_i - \mu)^2}{N}}$$

และแปลผลความหมายของค่าเฉลี่ย ใช้เกณฑ์การประเมินตามแนวทางของคัตนน์ (Dunn, 2001:215) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 มีความพึงพอใจมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 มีความพึงพอใจมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 มีความพึงพอใจปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 มีความพึงพอใจน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะต่อการจัดกิจกรรมปัจฉิมนิเทศเพื่อการจัดที่มีประสิทธิภาพ
ยิ่งขึ้นในปีต่อไป ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ และร้อยละ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมปัจฉิมนิเทศ
ผู้วิจัยเสนอเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมปัจฉิมนิเทศ ตอบแบบสอบถาม
รายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3: เพศ และ สาขาของนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมปัจฉิมนิเทศ

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	124	30.17
หญิง	287	69.83
รวม	411	100.00
2. สาขาวิชา		
การบัญชี	113	27.49
ระบบสารสนเทศทางการบัญชี	40	9.73
การจัดการการท่องเที่ยว	90	21.90
การจัดการสารสนเทศและคอมพิวเตอร์	90	21.90
การตลาด	57	13.87
การประกันภัย	8	1.95
การพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์	13	3.16
รวม	411	100.00

จากตารางที่ 3 พบว่า นักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมตอบแบบสอบถามเป็นชาย จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 30.17 เป็นผู้หญิง จำนวน 287 คน ร้อยละ 69.83 เป็นนักศึกษาในสาขาวิชาการบัญชีมากที่สุด จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 27.49 รองลงมา คือสาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและการจัดการสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ จำนวนเท่ากันคือ 90 คน คิดเป็นร้อยละ 21.90 สาขาวิชาการตลาด จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 13.87 สาขาวิชาระบบสารสนเทศทางการบัญชี จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 9.73 สาขาวิชาการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.16 และในสาขาวิชาที่มีผู้ตอบแบบสอบถามน้อยที่สุด คือจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 1.95

ตอนที่ 2 ลักษณะการเข้าร่วมกิจกรรมปัจฉิมนิเทศ รายละเอียดดังตาราง 4 - 5

ตารางที่ 4 : ลักษณะการเข้าร่วมกิจกรรมปัจฉิมนิเทศของนักศึกษาโดยภาพรวม

การเข้าร่วมกิจกรรม	จำนวน	ร้อยละ
ครบทุกกิจกรรม	168	40.88
ไม่ครบทุกกิจกรรม	243	59.12
รวม	411	100.00

จากตารางที่ 4 พบว่า โดยภาพรวมนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมปัจฉิมนิเทศเข้าร่วมกิจกรรมทุกกิจกรรมจำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 40.88 และเข้าร่วมกิจกรรมไม่ครบทุกกิจกรรมจำนวน 243 คิดเป็นร้อยละ 59.12

ตารางที่ 5 : ลักษณะการเข้าร่วมกิจกรรมและสาเหตุการไม่เข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาในแต่ละโครงการที่จัดในวันปัจฉิมนิเทศ

กิจกรรม	จำนวน	ร้อยละ
1. การบรรยายพิเศษด้านเศรษฐศาสตร์หัวข้อ “4 ปีมีแต่รักและอกหัก” โดย รศ.ดร.วรากรณ์ สามโกเศศ	411	100.00
1.1 การเข้าร่วมกิจกรรม		
- เข้าร่วมกิจกรรม	281	68.37
- ไม่เข้าร่วมกิจกรรม	130	31.63
1.2 สาเหตุของการไม่เข้าร่วมกิจกรรม		
- ไม่ทราบข้อมูล	15	11.54
- ติดเรียนและทำรายงาน	17	13.07
- ไม่มีว่าง	2	1.54
- ป่วย	2	1.54
- ไม่ระบุสาเหตุ	94	72.31
2. การบรรยายเชิงปฏิบัติการด้านบุคลิกภาพหัวข้อ “บุคลิกที่เหมาะสม” (เฉพาะนักศึกษาหญิง)	287	100.00

ตารางที่ 5 : ดัชนีการเข้าร่วมกิจกรรมและสาเหตุการไม่เข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาใน
แต่ละโครงการที่จัดในวันปัจฉิมนิเทศ (ต่อ)

กิจกรรม	จำนวน	ร้อยละ
2.1 การเข้าร่วมกิจกรรม		
- เข้าร่วมกิจกรรม	178	62.02
- ไม่เข้าร่วมกิจกรรม	109	37.98
2.2 สาเหตุของการไม่เข้าร่วมกิจกรรม		
- ไม่ทราบข้อมูล	22	20.18
- ดิฉันเรียนและทำรายงาน	4	3.67
- ไม่มีว่าง	5	4.59
- ไม่ระบุสาเหตุ	78	71.56
3. การบรรยายเชิงปฏิบัติการด้านบุคลิกภาพหัวข้อ “การ แต่งหน้าในชีวิตประจำวัน” (เฉพาะนักศึกษาหญิง)	287	100.00
3.1 การเข้าร่วมกิจกรรม		
- เข้าร่วมกิจกรรม	171	59.58
- ไม่เข้าร่วมกิจกรรม	116	40.42
3.2 สาเหตุของการไม่เข้าร่วมกิจกรรม		
- ไม่ทราบข้อมูล	21	18.10
- ดิฉันเรียนและทำรายงาน	3	2.59
- ไม่มีว่าง	3	2.59
- สมัครเข้าร่วมกิจกรรมไม่ทัน	4	3.45
- ไม่ระบุสาเหตุ	85	73.27
4. ปฏิบัติการ “การเขียนใบสมัคร และการสัมภาษณ์งาน”	411	100.00
4.1 การเข้าร่วมกิจกรรม		
- เข้าร่วมกิจกรรม	342	83.21
- ไม่เข้าร่วมกิจกรรม	69	16.79
4.2 สาเหตุของการไม่เข้าร่วมกิจกรรม		
- ดิฉันเรียนและทำรายงาน	6	8.70
- ไม่มีว่าง	7	10.14

ตารางที่ 5 : ลักษณะการเข้าร่วมกิจกรรมและสาเหตุการไม่เข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาใน
แต่ละโครงการที่จัดในวันปัจฉิมนิเทศ (ต่อ)

กิจกรรม	จำนวน	ร้อยละ
- ไม่ระบุสาเหตุ	56	81.16
5. บรรยายพิเศษหัวข้อ “การเงิน การคลัง การธนาคาร ไปด้วยกัน ไปได้ไกล” โดยธนาคารไทยพาณิชย์	411	100.00
5.1 การเข้าร่วมกิจกรรม		
- เข้าร่วมกิจกรรม	363	88.32
- ไม่เข้าร่วมกิจกรรม	48	11.68
5.2 สาเหตุของการไม่เข้าร่วมกิจกรรม		
- ไม่ทราบข้อมูล	3	6.25
- คิดเรียนและทำรายงาน	5	10.42
- ไม่มีว่าง	2	4.17
- ป่วย	1	2.08
- ไม่ระบุสาเหตุ	37	77.08
6. บรรยายพิเศษ แนวคิดใหม่ด้านการธนาคาร “เพื่อนคู่คิด เพื่องานที่ดี” โดยธนาคารกรุงเทพ	411	100.00
6.1 การเข้าร่วมกิจกรรม		
- เข้าร่วมกิจกรรม	331	80.54
- ไม่เข้าร่วมกิจกรรม	80	19.46
6.2 สาเหตุของการไม่เข้าร่วมกิจกรรม		
- ไม่ทราบข้อมูล	7	8.75
- คิดเรียนและทำรายงาน	7	8.75
- ไม่มีว่าง	1	1.25
- ไม่ระบุสาเหตุ	65	81.25
7. บรรยายพิเศษหัวข้อ “บัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยและวิชาเขตตรง” โดยรองอธิการบดีวิทยาเขตตรง และบรรยายพิเศษหัวข้อ “บัณฑิตที่พึงประสงค์	411	100.00

ตารางที่ 5 : ลักษณะการเข้าร่วมกิจกรรมและสาเหตุการไม่เข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาในแต่ละโครงการที่จัดในวันปัจฉิมนิเทศ (ต่อ)

กิจกรรม	จำนวน	ร้อยละ
ของคณะพาณิชยศาสตร์และการจัดการ” โดยคณบดี คณะพาณิชยศาสตร์และการจัดการ	379	92.21
7.1 การเข้าร่วมกิจกรรม	32	7.79
- เข้าร่วมกิจกรรม		
- ไม่เข้าร่วมกิจกรรม	1	3.125
7.2 สาเหตุของการไม่เข้าร่วมกิจกรรม	1	3.125
- ไม่ทราบข้อมูล	2	6.25
- ติดเรียนและทำรายงาน	28	87.50
- ไม่มีว่าง		
- ไม่ระบุสาเหตุ		
8. มหกรรมนัดพบแรงงานร่วมกับสำนักงานจังหวัดครั้ง	411	100.00
8.1 การเข้าร่วมกิจกรรม		
- เข้าร่วมกิจกรรม	386	93.92
- ไม่เข้าร่วมกิจกรรม	25	6.08
8.2 สาเหตุของการไม่เข้าร่วมกิจกรรม		
- ติดสอบสมัครงาน	1	4.00
- ไม่มีว่าง	1	4.00
- ไม่ระบุสาเหตุ	23	92.00
9. แนะนำการศึกษาต่อ “เรียนปริญญาโท, เรียนเมืองนอก ...ไม่ยากอย่างที่คิด”	411	100.00
9.1 การเข้าร่วมกิจกรรม		
- เข้าร่วมกิจกรรม	306	74.45
- ไม่เข้าร่วมกิจกรรม	105	25.55
9.2 สาเหตุของการไม่เข้าร่วมกิจกรรม		
- ไม่ทราบข้อมูล	8	7.62
- ติดเรียนและทำรายงาน	7	6.67

ตารางที่ 5 : ลักษณะการเข้าร่วมกิจกรรมและสาเหตุการไม่เข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาใน
แต่ละโครงการที่จัดในวันปัจฉิมนิเทศ (ต่อ)

กิจกรรม	จำนวน	ร้อยละ
- ไม่ว่าง	2	1.90
- ไม่คิดจะเรียนต่อ	1	0.95
- ไม่ระบุสาเหตุ	87	82.86
10.บรรยายพิเศษหัวข้อ “ชีวิตมีความสุข ทุกงานที่ได้รับ และ แนะนำอาชีพอิสระด้านการประกันภัย”	411	100.00
10.1 การเข้าร่วมกิจกรรม		
- เข้าร่วมกิจกรรม	345	83.94
- ไม่เข้าร่วมกิจกรรม	66	16.06
10.2 สาเหตุของการไม่เข้าร่วมกิจกรรม		
- ไม่ทราบข้อมูล	3	4.55
- คิดเรียนและทำรายงาน	3	4.55
- ไม่เกี่ยวกับสาขาวิชาที่เรียน	1	1.51
- ไม่ระบุสาเหตุ	59	89.39
11.ทำงานกับเครือข่ายทิสโก้ และงานที่ดีกับธนาคารกสิกร ไทย	411	100.00
11.1 การเข้าร่วมกิจกรรม	293	71.29
- เข้าร่วมกิจกรรม	118	28.71
- ไม่เข้าร่วมกิจกรรม		
11.2 สาเหตุของการไม่เข้าร่วมกิจกรรม	18	15.25
- ไม่ทราบข้อมูล	10	8.48
- คิดเรียนและทำรายงาน	1	0.85
- ไม่ต้องการสมัครงาน	89	75.42
- ไม่ระบุสาเหตุ		
12.งานเลี้ยงสังสรรค์ปัจฉิมนิเทศ	411	100.00
12.1 การเข้าร่วมกิจกรรม		
- เข้าร่วมกิจกรรม	381	92.70

**ตารางที่ 5 : ลักษณะการเข้าร่วมกิจกรรมและสาเหตุการไม่เข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาใน
แต่ละโครงการที่จัดในวันปัจฉิมนิเทศ (ต่อ)**

กิจกรรม	จำนวน	ร้อยละ
- ไม่เข้าร่วมกิจกรรม	30	7.30
12.2 สาเหตุของการไม่เข้าร่วมกิจกรรม		
- ไม่ว่าง	1	3.33
- สถานที่ไม่เหมาะสม	2	6.67
- ไม่ระบุสาเหตุ	27	90.00

จากตารางที่ 5 พบว่า ร้อยละของนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมโครงการต่าง ๆ เรียงลำดับตามร้อยละสูงสุด 5 อันดับของนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมได้ดังนี้

1. มหกรรมนัดพบแรงงานร่วมกับสำนักงานจัดหางาน จังหวัดศรีสะเกษ ร้อยละ 93.92
2. งานเลี้ยงสังสรรค์ปัจฉิมนิเทศ ร้อยละ 92.70
3. บรรยายพิเศษหัวข้อ “บัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยและวิทยาเขตศรีสะเกษ” โดยรองอธิการบดีวิทยาเขตศรีสะเกษ และบรรยายพิเศษหัวข้อ “บัณฑิตที่พึงประสงค์ของคณะพาณิชยศาสตร์และการจัดการ” โดยคณบดีคณะพาณิชยศาสตร์และการจัดการ ร้อยละ 92.21
4. บรรยายพิเศษหัวข้อ “การเงิน การคลัง การธนาคาร ไปด้วยกัน ไปได้ไกล” โดยธนาคารไทยพาณิชย์ ร้อยละ 88.32
5. บรรยายพิเศษหัวข้อ “ชีวิตมีความสุข ทุกงานที่ได้รับ และแนะนำอาชีพอิสระด้านการประกันภัย” ร้อยละ 83.94

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดกิจกรรมปัจฉิมนิเทศ รายละเอียดดัง
ตาราง 6-9

1. ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อกระบวนการจัดการ รายละเอียดดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6: ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาต่อกระบวนการจัดการ

รายการ	N	μ	σ	ระดับ ความพึงพอใจ
1. ระยะเวลาเหมาะสม	411	3.51	0.81	พึงพอใจมาก
2. สถานที่ในการจัดกิจกรรมเหมาะสม	411	3.36	0.98	พึงพอใจปานกลาง
3. ประชาสัมพันธ์ให้ทราบอย่างทั่วถึง	411	3.26	1.07	พึงพอใจปานกลาง
4. ประชาสัมพันธ์ให้ทราบหลายช่องทาง	411	3.15	1.02	พึงพอใจปานกลาง
5. จำนวนโครงการมีความเหมาะสม	411	3.48	0.86	พึงพอใจปานกลาง
6. จำนวนโครงการมีความหลากหลาย	411	3.48	0.85	พึงพอใจปานกลาง
7. การต้อนรับดูแลเหมาะสม	411	3.45	0.92	พึงพอใจปานกลาง
8. การให้ความสำคัญกับผู้เข้าร่วมกิจกรรม	411	3.50	0.91	พึงพอใจมาก
9. เอกสารเพียงพอ	411	3.42	0.89	พึงพอใจปานกลาง
10. เอกสารใช้ประโยชน์ได้ดี	411	3.50	0.89	พึงพอใจมาก
โดยภาพรวม	411	3.41	0.93	พึงพอใจปานกลาง

จากตารางที่ 6 พบว่า นักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมปัจฉิมนิเทศมีความพึงพอใจต่อกระบวนการจัดการ โดยภาพรวมในระดับปานกลาง ($\mu = 3.41$) ซึ่งความพึงพอใจ 3 ลำดับแรก คือ ระยะเวลาเหมาะสม พึงพอใจระดับมาก ($\mu = 3.51$) การให้ความสำคัญกับผู้เข้าร่วมกิจกรรม พึงพอใจในระดับมาก ($\mu = 3.50$) เอกสารใช้ประโยชน์ได้ดี พึงพอใจในระดับมาก ($\mu = 3.50$) ตามลำดับ และที่พึงพอใจอันดับสุดท้ายคือการประชาสัมพันธ์ให้ทราบหลายช่องทาง พึงพอใจในระดับปานกลาง ($\mu = 3.15$)

2. ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อวิทยากร รายละเอียดดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7: ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาต่อวิทยากร

รายการ	N	μ	σ	ระดับ ความพึงพอใจ
1. มีความรู้ประสบการณ์ที่เหมาะสมกับหัวข้อที่บรรยาย	411	3.83	0.70	พึงพอใจมาก
2. อธิบายตรงประเด็น	411	3.80	0.73	พึงพอใจมาก
3. ยกตัวอย่างประกอบชัดเจน	411	3.69	0.76	พึงพอใจมาก
4. ใช้สื่ออุปกรณ์ที่ทันสมัย	411	3.66	0.80	พึงพอใจมาก
5. ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง	411	3.64	0.77	พึงพอใจมาก
6. แนะนำแหล่งค้นคว้าเพิ่มเติม	411	3.54	0.84	พึงพอใจมาก
7. เปิดโอกาสให้ซักถาม	411	3.69	0.78	พึงพอใจมาก
8. สร้างบรรยากาศที่ดีในการบรรยาย	411	3.57	0.85	พึงพอใจมาก
โดยภาพรวม	411	3.68	0.79	พึงพอใจมาก

จากตารางที่ 7 พบว่า นักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมปัจฉิมนิเทศมีความพึงพอใจต่อวิทยากรโดยภาพรวมในระดับมาก ($\mu = 3.68$) เมื่อพิจารณาในแต่ละรายการพบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อวิทยากรทุกรายการในระดับมาก ซึ่งความพึงพอใจ 3 ลำดับแรก คือ มีความรู้ประสบการณ์ที่เหมาะสมกับหัวข้อที่บรรยาย พึงพอใจระดับมาก ($\mu = 3.83$) อธิบายตรงประเด็น พึงพอใจระดับมาก ($\mu = 3.80$) ยกตัวอย่างประกอบชัดเจนและเปิดโอกาสให้ซักถาม ($\mu = 3.69$) ตามลำดับ และที่พึงพอใจอันดับสุดท้าย คือ แนะนำแหล่งค้นคว้าเพิ่มเติม พึงพอใจระดับมาก ($\mu = 3.53$)

3. ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อกิจกรรมที่จัด รายละเอียดดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8: ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาต่อกิจกรรมที่จัด

รายการ	N	μ	σ	ระดับ ความพึงพอใจ
1. การบรรยายพิเศษด้านเศรษฐศาสตร์หัวข้อ “4 ปีมี แต่รักและอกหัก” โดย รศ.ดร.วรากรณ์ สามโกเศศ	271	3.76	0.77	พึงพอใจมาก
2. การบรรยายเชิงปฏิบัติการด้านบุคลิกภาพหัวข้อ “บุคลิกที่เหมาะสม” (เฉพาะนักศึกษาหญิง)	182	3.79	0.68	พึงพอใจมาก
3. การบรรยายเชิงปฏิบัติการด้านบุคลิกภาพหัวข้อ “การแต่งหน้าในชีวิตประจำวัน” (เฉพาะนักศึกษาหญิง)	172	3.73	0.66	พึงพอใจมาก
4. ปฏิบัติการ “การเขียนใบสมัคร และการสัมภาษณ์ งาน”	334	3.93	0.73	พึงพอใจมาก
5. บรรยายพิเศษหัวข้อ “การเงิน การคลัง การธนาคาร ไปด้วยกัน ไปได้ไกล” โดยธนาคารไทยพาณิชย์	359	3.78	0.80	พึงพอใจมาก
6. บรรยายพิเศษ แนวคิดใหม่ด้านการธนาคาร “เพื่อนคู่คิด เพื่อนานที่ดี” โดยธนาคารกรุงเทพ	326	3.79	0.77	พึงพอใจมาก
7. บรรยายพิเศษหัวข้อ “บัณฑิตที่พึงประสงค์ของ มหาวิทยาลัยและวิทยาเขตตรง” โดยรองอธิการบดีวิทยาเขตตรง และบรรยายพิเศษหัวข้อ “บัณฑิตที่พึงประสงค์ ของคณะพาณิชยศาสตร์และการจัดการ” โดยคณบดีคณะพาณิชยศาสตร์และการจัดการ	373	3.80	0.71	พึงพอใจมาก
8. มหกรรมนัดพบแรงงานร่วมกับสำนักงานจัดหางาน จังหวัดตรง	380	3.85	0.75	พึงพอใจมาก
9. แนะนำการศึกษาต่อ “เรียนปริญญาโท, เรียน เมืองนอก... ไม่ยากอย่างที่คิด”	299	3.77	0.85	พึงพอใจมาก

ตารางที่ 8: ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาต่อกิจกรรมที่จัด (ต่อ)

รายการ	N	μ	σ	ระดับความพึงพอใจ
10.บรรยายพิเศษหัวข้อ “ชีวิตมีความสุข ทุกงานที่ได้รับ และแนะนำอาชีพอิสระด้านการประกันภัย”	337	3.58	0.93	พึงพอใจมาก
11.ทำงานกับเครือข่ายสื่อ และงานที่ดีกับธนาคารกสิกรไทย	280	3.76	0.80	พึงพอใจมาก
12.งานเลี้ยงสังสรรค์ปัจฉิมนิเทศ	366	3.65	0.93	พึงพอใจมาก
โดยภาพรวม		3.76	0.80	พึงพอใจมาก

จากตารางที่ 8 พบว่า นักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมปัจฉิมนิเทศมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมที่จัด โดยภาพรวมในระดับมาก ($\mu = 3.76$) ซึ่งความพึงพอใจ 3 ลำดับแรก คือ กิจกรรมปฏิบัติการ “การเขียนใบสมัคร และการสัมภาษณ์งาน” พึงพอใจระดับมาก ($\mu = 3.93$) กิจกรรมมหกรรมนัดพบแรงงานร่วมกับสำนักงานจัดหางาน จังหวัดตรัง ($\mu = 3.85$) กิจกรรมบรรยายพิเศษหัวข้อ “บัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยและวิทยาเขตตรัง” โดยรองอธิการบดีวิทยาเขตตรัง และบรรยายพิเศษหัวข้อ “บัณฑิตที่พึงประสงค์ของคณะพาณิชยศาสตร์และการจัดการ” โดยคณบดีคณะพาณิชยศาสตร์และการจัดการ พึงพอใจระดับมาก พึงพอใจระดับมาก ($\mu = 3.80$) ตามลำดับ และที่พึงพอใจอันดับสุดท้าย คือกิจกรรมบรรยายพิเศษหัวข้อ “ชีวิตมีความสุข ทุกงานที่ได้รับ และแนะนำอาชีพอิสระด้านการประกันภัย” ($\mu = 3.58$)

4. ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อกิจกรรมที่จัดส่งเสริมคุณสมบัติของผู้เข้าร่วมในด้านต่าง ๆ รายละเอียดดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9: กิจกรรมที่จัดส่งเสริมคุณสมบัติของผู้เข้าร่วมในด้านต่าง ๆ

รายการ	N	μ	σ	ระดับความพึงพอใจ
1. บุคลิกภาพ	411	3.78	0.73	พึงพอใจมาก
2. การเข้ารับการสัมภาษณ์	411	3.78	0.79	พึงพอใจมาก
3. การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	411	3.70	0.79	พึงพอใจมาก
4. การตัดสินใจ	411	3.70	0.78	พึงพอใจมาก
5. การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า	411	3.68	0.79	พึงพอใจมาก
6. การประยุกต์ใช้ความรู้ในการทำงาน	411	3.70	0.74	พึงพอใจมาก
7. การบริหาร	411	3.66	0.75	พึงพอใจมาก
8. การวิเคราะห์ปัญหา	411	3.65	0.77	พึงพอใจมาก
9. การแก้ปัญหา	411	3.64	0.79	พึงพอใจมาก
10. การมีมนุษยสัมพันธ์	411	3.76	0.75	พึงพอใจมาก
11. การทำงานอย่างมีความสุข	411	3.70	0.74	พึงพอใจมาก
12. การคิดเชิงบวก	411	3.74	0.75	พึงพอใจมาก
โดยภาพรวม	411	3.71	0.77	พึงพอใจมาก

จากตารางที่ 9 พบว่า นักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมปัจฉิมนิเทศมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมที่จัดส่งเสริมคุณสมบัติของผู้เข้าร่วมในด้านต่าง ๆ โดยภาพรวมในระดับมาก ($\mu = 3.71$) เมื่อพิจารณาในแต่ละรายการพบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อกิจกรรมที่จัดส่งเสริมคุณสมบัติของผู้เข้าร่วมในด้านต่าง ๆ ในระดับมาก ซึ่งความพึงพอใจ 3 ลำดับแรก คือ ส่งเสริมคุณสมบัติของผู้เข้าร่วมในด้านบุคลิกภาพและด้านการเข้ารับการสัมภาษณ์ พึงพอใจระดับมาก ($\mu = 3.78$) ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ ($\mu = 3.76$) ด้านการคิดเชิงบวก ($\mu = 3.75$) และพึงพอใจอันดับสุดท้าย คือ ด้านการแก้ปัญหา ($\mu = 3.64$)

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมปัจฉิมนิเทศ

1. ข้อเสนอแนะด้านวิชาการ รายละเอียดดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10: หัวข้อความรู้ด้านวิชาการที่ควรเพิ่มในการจัดกิจกรรมปัจฉิมนิเทศ

ด้าน	จำนวน	ร้อยละ
1. ด้านภาษาอังกฤษ	47	100.00
1.1 ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน	21	44.68
1.2 การสัมภาษณ์งาน	16	34.04
1.3 ภาษาอังกฤษเพื่อการทำงาน	8	17.02
1.4 Listening & Speaking	1	2.13
1.5 TOEIC	1	2.13
2. ด้านคอมพิวเตอร์	44	100.00
2.1 การใช้โปรแกรมสำเร็จรูป	21	47.73
2.2 การใช้ Microsoft Office	10	22.72
2.3 การเขียนโปรแกรมเบื้องต้น	7	15.91
2.4 Social Network กับธุรกิจ	3	6.82
2.5 คอมพิวเตอร์กับการทำงานในอนาคต	3	6.82
3. ด้านบัญชี	16	100.00
3.1 บัญชีเบื้องต้น	4	25.00
3.2 บัญชีภาษีอากร	4	25.00
3.3 อบรมการบัญชีและมอบวุฒิบัตร	3	18.75
3.4 CPA	3	18.75
3.5 โปรแกรมทางการบัญชี	2	12.50
4. ด้านบุคลิกภาพ	19	100.00
4.1 บุคลิกภาพที่ดีในการทำงาน	6	31.58
4.2 การตอบคำถามในการสัมภาษณ์งาน	6	31.58
4.3 การวางตัวในการสมัครงานและการสัมภาษณ์งาน	4	21.05
4.4 การแต่งกาย (เพิ่มเวลา)	3	15.79

ตารางที่ 10: หัวข้อความรู้ด้านวิชาการที่ควรเพิ่มในการจัดกิจกรรมปัจฉิมนิเทศ (ต่อ)

ด้าน	จำนวน	ร้อยละ
5. ด้านการบริหารจัดการ	12	100.00
5.1 การบริหารเวลา	12	100.00
6. ด้านคุณธรรมจริยธรรม	11	100.00
6.1 ค่ายจริยธรรม	4	36.36
6.2 จริยธรรมในการทำงาน	4	36.36
6.3 การบวชภิกษุคู่ร่อน	3	27.27

จากตารางที่ 10 พบว่า นักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมปัจฉิมนิเทศให้ข้อเสนอแนะด้านความรู้ด้านวิชาการที่ควรเพิ่มเติมในการปัจฉิมนิเทศ เรียงลำดับความต้องการของนักศึกษาได้ดังนี้ คือ ด้านภาษาอังกฤษ จำนวน 47 คน ด้านคอมพิวเตอร์ จำนวน 44 คน ด้านบุคลิกภาพ จำนวน 19 คน ด้านบัญชี จำนวน 16 คน ด้านการบริหารจัดการ จำนวน 12 คน และด้านคุณธรรมจริยธรรม จำนวน 11 คน

2. ข้อเสนอแนะต่อการจัดกิจกรรมปัจฉิมนิเทศเพื่อการจัดที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นในปีต่อไป รายละเอียดดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11: ข้อเสนอแนะในด้านการจัดการ

รายการ	ข้อเสนอแนะ	ความถี่	ร้อยละ
เดือนที่เหมาะสม (5 อันดับแรก)	1. เดือนมกราคม	93	49.20
	2. เดือนกุมภาพันธ์	48	25.40
	3. เดือนธันวาคม	33	17.46
	4. เดือนพฤศจิกายน	13	6.88
	5. เดือนสิงหาคม	2	1.06
วันที่ควรจัด	1. วันราชการ	237	70.33
	2. วันหยุด	100	29.67

ตารางที่ 11: ข้อเสนอแนะในด้านการจัดการ (ต่อ)

รายการ	ข้อเสนอแนะ	ความถี่	ร้อยละ
วิทยากร	1. กาละแม พัทธศรี เบญจมาศ	23	-
	2. ว.วชิรเมธี	10	
	3. นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ	8	
	4. ตัน ภาสกรนที (ตัน โออิชิ)	8	
	5. พรทิวา นาคาศัย	6	
	6. โน้ต อุดม แต่พานิช	6	
	7. ดร.อาจอง ชุมสาย	5	
	8. พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์	4	
	9. อ.จตุพล ชมพูนิช	4	
สถานที่	1. ภายในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง	226	79.58
	2. โรงแรม	54	19.01
	3. ต่างจังหวัด	4	1.41
ข้อเสนอแนะอื่น ๆ	1. การประชาสัมพันธ์ยังไม่ทั่วถึง	3	60.00
	2. กิจกรรมควรมีการสอบถามนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ล่วงหน้าเพื่อจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับ ความต้องการของนักศึกษา	2	40.00

จากตารางที่ 11 พบว่า นักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมปัจฉิมนิเทศส่วนใหญ่ได้เสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการปัจฉิมนิเทศว่า ควรจัดในเดือนมกราคม โดยจัดในวันหยุดราชการ จัดภายในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยากรที่ควรเชิญมาบรรยายให้นักศึกษาฟัง ได้แก่ คุณพัทธศรี เบญจมาศ คุณตัน ภาสกรนที ท่าน ว. วิชิตเมธี และคุณอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เป็นต้น ในเรื่องของการดำเนินการควรเน้นให้มีการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง

จากข้อมูลการตอบแบบสอบถามของนักศึกษาพอจะประมวลได้ว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อกระบวนการจัดการในภาพรวมในระดับปานกลาง มีความพึงพอใจต่อวิทยากรอยู่ในระดับมาก มีความพึงพอใจต่อกิจกรรมที่จัดอยู่ในระดับมาก และมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมที่จัด

ส่งเสริมคุณสมบัติของผู้เข้าร่วมกิจกรรมในด้านต่าง ๆ อยู่ในระดับมาก นักศึกษามีข้อเสนอแนะด้านวิชาการว่า มีความสนใจกิจกรรมเกี่ยวกับภาษาอังกฤษ คอมพิวเตอร์ และบุคลิกภาพ ส่วนการจัดกิจกรรมนั้น ควรจัดภายในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง ในเดือนมกราคม วันหยุดราชการ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุป

การศึกษาวิจัย เรื่อง “การจัดการความรู้ในกิจกรรมปัจฉิมนิเทศเพื่อการพัฒนาบัณฑิตสู่สังคม : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง” นั้น

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปสาระสำคัญของผลการศึกษา ได้ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมปัจฉิมนิเทศ พบว่าเป็นนักศึกษาหญิงร้อยละ 69.83 นักศึกษาชายร้อยละ 30.17 เมื่อพิจารณาสาขาวิชาที่ศึกษาเป็นนักศึกษาในสาขาวิชาการบัญชีมากที่สุด คือจำนวนร้อยละ 27.49 รองลงมา คือสาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและการจัดการสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ จำนวนเท่ากันคือร้อยละ 21.90

ตอนที่ 2 ลักษณะการเข้าร่วมกิจกรรมปัจฉิมนิเทศโดยภาพรวม พบว่านักศึกษาที่เข้าร่วมทุกกิจกรรมร้อยละ 40.88 และเข้าร่วมกิจกรรมไม่ครบทุกกิจกรรมร้อยละ 59.12

สาเหตุที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรม เนื่องจาก ไม่ทราบ คิดเรียนและทำรายงาน แต่นักศึกษาส่วนใหญ่ ไม่ระบุสาเหตุของการไม่เข้าร่วมกิจกรรม

กิจกรรมที่นักศึกษาเข้าร่วมมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ มหกรรมนัดพบแรงงาน ร่วมกับสำนักงานจัดหางาน จังหวัดตรัง ร้อยละ 93.92 งานเลี้ยงสังสรรค์ปัจฉิมนิเทศ ร้อยละ 92.70 และบรรยายพิเศษ หัวข้อ “บัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง” และบรรยายพิเศษ หัวข้อ “บัณฑิตที่พึงประสงค์ของคณะพาณิชยศาสตร์และการจัดการ” ร้อยละ 92.21

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดกิจกรรมปัจฉิมนิเทศ

1. ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อกระบวนการจัดการ พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจในภาพรวมในระดับปานกลาง ($\mu = 3.41, \sigma = 0.93$) มีความพึงพอใจระดับมาก 3 รายการ คือ ระยะเวลาเหมาะสม ($\mu = 3.51, \sigma = 0.81$) การให้ความสำคัญกับผู้เข้าร่วมกิจกรรม ($\mu = 3.50, \sigma = 0.91$) และเอกสารใช้ประโยชน์ได้ดี ($\mu = 3.50, \sigma = 0.89$) รายการที่มีความพึงพอใจระดับปานกลาง 2 อันดับที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ประชาสัมพันธ์ให้ทราบอย่างทั่วถึง ($\mu = 3.26, \sigma = 1.07$) และประชาสัมพันธ์ให้ทราบหลายช่องทาง ($\mu = 3.15, \sigma = 1.02$)

2. ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อวิทยาการ พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจในภาพรวมในระดับมาก ($\mu = 3.68, \sigma = 0.79$) และทุกด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีความพึงพอใจ 3 ลำดับแรกคือ มีความรู้ประสบการณ์ที่เหมาะสมกับหัวข้อที่บรรยาย ($\mu = 3.83, \sigma = 0.70$) อธิบายตรงประเด็น ($\mu = 3.80, \sigma = 0.73$) ยกตัวอย่างประกอบชัดเจน ($\mu = 3.69, \sigma = 0.76$) และเปิดโอกาสให้ซักถาม ($\mu = 3.69, \sigma = 0.78$)

3. ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อกิจกรรมที่จัด พบว่านักศึกษามีความพึงพอใจในภาพรวมในระดับมาก ($\mu = 3.76, \sigma = 0.80$) และทุกด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีความพึงพอใจ 3 ลำดับแรกคือ กิจกรรมปฏิบัติการ “การเขียนใบสมัคร และการสัมภาษณ์งาน” ($\mu = 3.93, \sigma = 0.73$) กิจกรรมหกรรมนัดพบแรงงานร่วมกับสำนักงานจัดหางาน จังหวัดตรัง ($\mu = 3.85, \sigma = 0.75$) กิจกรรมบรรยายพิเศษหัวข้อ “บัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยและวิทยาเขตตรัง” และบรรยายพิเศษหัวข้อ “บัณฑิตที่พึงประสงค์ของคณะพาณิชยศาสตร์และการจัดการ” ($\mu = 3.80, \sigma = 0.71$)

4. ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อกิจกรรมที่จัดส่งเสริมคุณสมบัติของผู้เข้าร่วมในด้านต่าง ๆ พบว่านักศึกษามีความพึงพอใจในภาพรวมในระดับมาก ($\mu = 3.71, \sigma = 0.77$) และทุกด้านอยู่ในระดับ ซึ่งมีความพึงพอใจ 3 ลำดับแรกคือ ส่งเสริมคุณสมบัติของผู้เข้าร่วมในด้านบุคลิกภาพ ($\mu = 3.78, \sigma = 0.73$) ด้านการเข้ารับการสัมภาษณ์ ($\mu = 3.78, \sigma = 0.79$) ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ ($\mu = 3.76, \sigma = 0.75$) และด้านการคิดเชิงบวก ($\mu = 3.75, \sigma = 0.75$)

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมปัจฉิมนิเทศ

1. ข้อเสนอแนะด้านวิชาการ นักศึกษาได้เสนอแนะให้เพิ่มเติมสาระ ดังนี้ ด้านภาษาอังกฤษ จำนวน 47 คน ด้านคอมพิวเตอร์ จำนวน 44 คน ด้านบุคลิกภาพ จำนวน 19 คน ด้านบัญชี จำนวน 16 คน ด้านการบริหารจัดการ จำนวน 12 คน และด้านคุณธรรมจริยธรรม จำนวน 11 คน

2. ข้อเสนอแนะต่อการจัดกิจกรรมปัจฉิมนิเทศเพื่อการจัดที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นในปีต่อไปพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เสนอแนะว่าควรจัดในเดือนมกราคม โดยจัดในวันหยุดราชการ ใช้สถานที่ภายในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง ส่วนวิทยาการที่สนใจ 3 ลำดับแรกคือ คุณพัชรศรี เบญจมาศ ท่านมหาวุฒิชัย วชิรเมธี และคุณอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ

อภิปรายผล

จากการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดกิจกรรมปัจฉิมนิเทศของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง ผู้วิจัยขอนำประเด็นที่น่าสนใจมาอภิปรายผล ดังต่อไปนี้

1. ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อกระบวนการจัดการในภาพรวม พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความพึงพอใจในระดับมากเพียง 3 รายการ และพึงพอใจน้อยที่สุด 2 รายการที่เกี่ยวข้องกับการประชาสัมพันธ์ ทั้งนี้อาจเนื่องจากกิจกรรมในบางรายการมีความจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงวัน - เวลา หรืออาจารย์มีความจำเป็นต้องนัดสอนชดเชยทำให้นักศึกษาไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ และมีนักศึกษจำนวนมากไม่ระบุสาเหตุอันเหมาะสมในการไม่เข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งเป็นสิ่งที่ต้องดำเนินการทำความเข้าใจกับผู้สอนและประชาสัมพันธ์ให้นักศึกษาทราบเกี่ยวกับความสำคัญและประโยชน์ที่จะได้รับให้มากยิ่งขึ้น

2. ความพึงพอใจของนักศึกษาคือวิทยากรในภาพรวม พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความพึงพอใจในระดับมากทุกรายการ รายการที่พึงพอใจมาก 3 ลำดับแรก คือ มีความรู้ ประสบการณ์ที่เหมาะสมกับหัวข้อที่บรรยาย อธิบายตรงประเด็น ยกตัวอย่างประกอบชัดเจน และเปิดโอกาสให้ซักถาม สอดคล้องกับวอลสเตอร์สเตน (Wallerstein, 1971:256 อ้างถึงนายาริรัตน์ กว้างขวาง, 2547:24) ซึ่งกล่าวว่าความพึงพอใจหมายถึง ความรู้สึกที่เกิดขึ้นเมื่อได้รับผลความสำเร็จตามความมุ่งหมาย ทั้งนี้อาจเนื่องจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรังให้ความสำคัญกับกิจกรรมปัจฉิมนิเทศจึงพยายามคัดสรรวิทยากรที่มีคุณวุฒิ ประสบการณ์ที่ลุ่มลึก มีความเชี่ยวชาญ มีความสามารถในการถ่ายทอดเป็นอย่างดี และมีความตั้งใจจริงในการที่จะสร้างบรรยากาศให้โอกาส นักศึกษาเพื่อจะพัฒนาตนเองเต็มศักยภาพ มีความมั่นใจและมีความพร้อมในการก้าวสู่โลกแห่งอาชีพอย่างมีศักดิ์ศรี

3. ความพึงพอใจของนักศึกษาคือกิจกรรมที่จัดในภาพรวม พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความพึงพอใจในระดับมากทุกรายการ รายการที่มีความพึงพอใจมากเป็นลำดับแรก คือ กิจกรรมปฏิบัติการ “การเขียนใบสมัคร และการสัมภาษณ์งาน” ลำดับที่สอง คือ กิจกรรมมหกรรมนัดพบแรงงานร่วมกับสำนักงานจัดหางานจังหวัดตรัง สอดคล้องกับมอร์ส (Morse, 1953:27) ซึ่งได้ให้ความเห็นว่า ความพึงพอใจ หมายถึง การลดความเครียดถ้าความต้องการได้รับการตอบสนอง ซึ่งนักศึกษาส่วนใหญ่อาจมีความเครียด

ในเรื่องของการเขียนใบสมัครและสัมภาษณ์งาน ประกอบกับมหาวิทยาลัยจัดกิจกรรมได้ดี ทั้งนี้ อาจเนื่องจากกิจกรรมปัจฉิมนิเทศได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยในระยะ 2-3 ปีที่ผ่านมา ได้มีการจัดกิจกรรม After Action Review นำข้อมูลจากการจัดกิจกรรมปัจฉิมนิเทศมาพูดคุย แลกเปลี่ยนกัน เพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมในปีการศึกษาต่อไป ในส่วนของกิจกรรมที่มีความพึงพอใจมากเป็นอันดับแรกนั้นเป็นเรื่องที่จำเป็นและสำคัญ และทุกคนต้องการทราบเกี่ยวกับแหล่งรับสมัครงานและมีความประสบความสำเร็จในการเขียนใบสมัคร และสัมภาษณ์งานเพื่อจะได้มีงานทำหลังสำเร็จการศึกษา

4. ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อกิจกรรมที่จัดส่งเสริมคุณสมบัติของผู้เข้าร่วมในด้านต่าง ๆ พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน อาจเนื่องมาจาก มีการสื่อสารที่ดีระหว่างฝ่ายพัฒนานักศึกษากับวิทยากรว่าประสงค์จะให้วิทยากรสอดแทรกเรื่องราวเกี่ยวกับคุณลักษณะต่าง ๆ เพิ่มเติมในการให้ความรู้ และวิทยากรมีความรู้ ความสามารถในการดำเนินการ ได้เป็นอย่างดี นักศึกษาจึงรู้สึกพึงพอใจว่าตนได้รับในสิ่งที่เหมาะสม และเป็นการเสริมศักยภาพ เพื่อการเป็นสำเร็จเป็นบัณฑิตตามความคาดหวังของมหาวิทยาลัย และพร้อมจะเข้าสู่การทำงานอย่างมีคุณภาพ

5. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมปัจฉิมนิเทศ พบว่า นักศึกษาให้ความสำคัญกับภาษาอังกฤษเป็นจำนวนมากที่สุด รองลงมา คือทักษะด้านคอมพิวเตอร์ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก นักศึกษาเกิดความตระหนักว่าในการทำงานในยุคโลกาภิวัตน์เช่นนี้ การมีความสามารถด้านภาษาอังกฤษและคอมพิวเตอร์จะเป็นคุณลักษณะที่เป็นข้อได้เปรียบ แต่เมื่อประเมินตนเองแล้วพบว่า ยังมีความอ่อนด้อยจึงประสงค์ที่จะเพิ่มศักยภาพในด้านนี้ เพื่อจะได้รับการยอมรับจากเพื่อนร่วมงาน ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีเกี่ยวกับการจูงใจของมาสโลว์ (Maslow, 1970) ในเรื่อง que ทุกคนมีความต้องการที่จะมีชื่อเสียง ได้รับการยอมรับและยกย่องจากสังคม (Self-Esteem Need)

ข้อเสนอแนะ

1. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง ควรปรับปรุงกระบวนการจัดการ เพื่อให้นักศึกษามีความพึงพอใจมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการดำเนินการประชาสัมพันธ์อย่างกว้างขวางและหลากหลายช่องทาง เพื่อให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมให้มากที่สุด

2. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง ควรจัดกิจกรรมปัจฉิมนิเทศในวันหยุดราชการ เดือนมกราคม

3. คณะกรรมการประจำคณะควรพิจารณามาตรการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการด้านภาษาอังกฤษ และคอมพิวเตอร์อย่างเป็นรูปธรรมให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

4. หาโอกาสเชิญท่านมหาวิศิษฐ์ วชิรเมธีมาบรรยายให้นักศึกษาในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง ได้รับฟัง

ข้อเสนอแนะเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกระบวนการจัดการความรู้

นำเสนอผลการวิจัยต่อคณะกรรมการพัฒนานักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง

1. สรุปย่อผลงานวิจัยตีพิมพ์ในวารสารประกันคุณภาพ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
2. เสนอข้อมูลให้รองอธิการบดีฝ่ายพัฒนานักศึกษา กีฬาและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จัดการสัมมนาโดยเชิญผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายพัฒนานักศึกษาของทุกวิทยาเขตรองคณบดีของทุกคณะเข้าร่วมเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อการพัฒนากิจกรรมปัจฉิมนิเทศนักศึกษาให้ทุกคณะ/วิทยาเขตให้มีประสิทธิผลยิ่งขึ้น
3. สรุปแก่นของความรู้จากการจัดกิจกรรมปัจฉิมนิเทศออกมาเป็น Explicit Knowledge เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ต่อไป

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

- กรรณิกา พิริยะจิตรรา. กิจการนักศึกษา. กรุงเทพฯ : กองกิจการนักศึกษา สำนักงานอธิการบดี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2547.
- โกศล ดีศีลธรรม. การจัดการความรู้แห่งโลกธุรกิจใหม่. กรุงเทพฯ : บริษัท ธาราเพรส แอนด์ กราฟฟิก จำกัด, 2546.
- คู่มือปฏิบัติงาน. กิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. งานกิจกรรมนักศึกษา กองกิจการนักศึกษา, มปท. มปป.
- น้ำทิพย์ วิภาวิน. การจัดการความรู้กับคลังความรู้. กรุงเทพฯ: บริษัทอาร์เอส พรินติ้ง แมสโปรดักส์ จำกัด, 2547.
- พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, 2542.
- พรทิพย์ กาญจนนิยต และคณะ. การจัดการความรู้: สู่วงจรคุณภาพที่เพิ่มพูน. กรุงเทพฯ:สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา สำนักงานปลัดทบวง มหาวิทยาลัย, 2546.
- บุญดี บุญญากิจ และคณะ. การจัดการความรู้จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ, 2547.
- ประพนธ์ ผาสุขยืด. การจัดการความรู้ฉบับมือใหม่หัดขับ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไยใหม่, 2548.
- ยุทธนา แซ่เตียว. Measurement Analysis Knowledge Management: The Key to Build Organizational Intelligent (การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้: สร้างอัจฉริยะ). กรุงเทพฯ, 2547.
- วิจารณ์ พานิช. การจัดการความรู้ฉบับนักปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สุภาพใจ บริษัท ตาตาพับลิเคชั่น จำกัด, 2551.
- วิจารณ์ พานิช. การจัดการความรู้ในยุคสังคมและเศรษฐกิจบนฐานความรู้. กรุงเทพฯ : สถาบันส่งเสริมการจัดการความรู้เพื่อสังคม (สคส.), 2546.
- สมศักดิ์ คงเที่ยง และอัญชลี โพธิ์ทอง. การบริหารบุคลากรและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2542.

สร้อยตระกูล (สิวยานนท์) อรรถมานะ. พฤติกรรมองค์กร: ทฤษฎีและการประยุกต์, พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2545.

สำเนาวั ขจรศิลป์. มิติใหม่ของกิจการนักศึกษา 2. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต, 2542.

หลุย จำปาเทศ. จิตวิทยาในการจูงใจ. กรุงเทพฯ. สัมคคีสาน, 2533.

เอกสารวิจัยส่วนบุคคล

กุสุมา ปักปิ่นเพชร. “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง”. เอกสารวิจัยมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขต ตรัง, 2552.

นารีรัตน์ กว่างขวาง. “ความพึงพอใจของประชาชนต่อประสิทธิภาพในการ ให้บริการของ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ”. งานวิจัยเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ มหาบัณฑิต, สาขาการ บริหาร, สถาบันมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ, 2547.

สาโรช ไสยสมบัติ. “ความพึงพอใจในการทำงานของครู-อาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรม สามีญ จังหวัดร้อยเอ็ด”. ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตมหาสารคาม, 2534.

อุทัย พงศ์จันทร์เสถียร. “ความพึงพอใจของผู้รับบริการต่อการให้บริการของศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อ การศึกษาจังหวัดตรัง”. สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสน ศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2543.

ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

บุญสม ศิริบำรุงสุข. “นโยบายการบ่มเพาะนักศึกษา : บัณฑิต ม.อ. เพื่อสู่การรับใช้สังคม”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://www.intranet.psu.ac.th/president/tell/T134.htm>, 2554.

“ประวัติมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://www.psu.ac.th/psu-history>, 2554.

“วิสัยทัศน์/ พันธกิจ/ เป้าประสงค์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://www.psu.ac.th/vision>, 2554.

“ประวัติมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์/ วิทยาเขตตรัง”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://www.trang.psu.ac.th/index.php/aboutus/history.html>, 2554.

“สรุปประเด็น การพัฒนานิสิตนักศึกษา วิฤตและทางออก”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : www.satit.mua.go.th/newspaper/anc_doc/20100607095928.ppt, 2554.

ภาษาต่างประเทศ

Book

Davenport, Thomas H., and Laurence Prusak Working Knowledge. Harvard Business School Press, USA, 1998.

Drucker, Peter F. The Effective Executive. Oxford. Butterworth-Heinemann, 1999.

Dunn, Dana s. Statistics and data analysis for the behavioral sciences. Boston : McGraw-Hill, 2001.

Maslow, A.H. Motivation and personality. (2nd ed).New York : Harper and Row, 1970.

Morse,N.C. Satisfactions in the white-collar Job. New Your : arnoproess, 1953.

Nonaka ,Ikujiro The Knowledge Creating Company, “Havard Business Review”, USA, November-December, 91608, 1991.

O’Dell, Carla, Grayson, C. Jackson, JR. and Nilly Essaides If Only We Knew What We Know: The Transfer of Internal Knowledge and Best Practice, The Free Press, USA, 1998.

Sange, P.M. The fifth Discipline: The Art and Practice of the learning organisation. New York: Currency Doubledy, 1990.

Singapore Productivity and Standards Board. Primer on Knowledge Management”. Integrated Press, Pte Ltd. Singapore, 2001.

ภาคผนวก

ผนวก ก
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมปัจฉิมนิเทศ
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ ชาย หญิง
2. สาขาวิชา การบัญชี ระบบสารสนเทศทางการบัญชี
 การจัดการการท่องเที่ยว การจัดการสารสนเทศและคอมพิวเตอร์
 การตลาด การประกันภัย
 การพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

ตอนที่ 2 การเข้าร่วมกิจกรรมปัจฉิมนิเทศ

1. ท่านได้เข้าร่วมกิจกรรม ครบทุกกิจกรรม ไม่ครบทุกกิจกรรม
2. กิจกรรมที่ไม่ได้เข้าร่วม คือ การบรรยายพิเศษด้านเศรษฐศาสตร์หัวข้อ “4 ปีมีแต่รักและอกหัก” โดย รศ.ดร.วรากรณ์ สามโกเศศ สาเหตุที่ไม่เข้าร่วม.....
- การบรรยายเชิงปฏิบัติการด้านบุคลิกภาพหัวข้อ “บุคลิกที่เหมาะสม” (เฉพาะนักศึกษาหญิง) สาเหตุที่ไม่เข้าร่วม.....
- การบรรยายเชิงปฏิบัติการด้านบุคลิกภาพหัวข้อ “การแต่งหน้าในชีวิตประจำวัน” (เฉพาะนักศึกษาหญิง) สาเหตุที่ไม่เข้าร่วม.....

- ปฏิบัติการ “การเขียนใบสมัคร และการสัมภาษณ์งาน”
สาเหตุที่ไม่เข้าร่วม.....
- บรรยายพิเศษหัวข้อ “การเงิน การคลัง การธนาคาร ไปด้วยกัน ไปได้ไกล” โดยธนาคารไทยพาณิชย์
สาเหตุที่ไม่เข้าร่วม.....
- บรรยายพิเศษ แนวคิดใหม่ด้านการธนาคาร “เพื่อนคู่คิด เพื่อนานที่ดี” โดยธนาคารกรุงเทพ
สาเหตุที่ไม่เข้าร่วม.....
- บรรยายพิเศษหัวข้อ “บัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยและวิทยาเขตตรัง” โดยรองอธิการบดี
วิทยาเขตตรัง บรรยายพิเศษหัวข้อ “บัณฑิตที่พึงประสงค์ของคณะพาณิชยศาสตร์และการจัดการ”
โดยคณบดีคณะพาณิชยศาสตร์และการจัดการ
สาเหตุที่ไม่เข้าร่วม.....
- มหกรรมนัดพบแรงงานร่วมกับสำนักงานจัดหางาน จังหวัดตรัง
สาเหตุที่ไม่เข้าร่วม.....
- แนะนำการศึกษาต่อ “เรียนปริญญาโท, เรียนเมืองนอก... ไม่ยากอย่างที่คิด”
สาเหตุที่ไม่เข้าร่วม.....
- บรรยายพิเศษหัวข้อ “ชีวิตมีสุข ทุกงานที่ได้รับ และแนะนำอาชีพอิสระด้านการประกันภัย”
สาเหตุที่ไม่เข้าร่วม.....
- ท่องงานกับเครือข่ายทิสโก้ และงานที่ดีกับธนาคารกสิกรไทย
สาเหตุที่ไม่เข้าร่วม.....
- งานเลี้ยงสังสรรค์ปัจฉิมนิเทศ
สาเหตุที่ไม่เข้าร่วม.....

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมปัจฉิมนิเทศ

3.1 ความพึงพอใจต่อกระบวนการจัดการ

รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ระยะเวลาเหมาะสม					
2. สถานที่ในการจัดกิจกรรมเหมาะสม					
3. ประชาสัมพันธ์ให้ทราบอย่างทั่วถึง					
4. ประชาสัมพันธ์ให้ทราบหลายช่องทาง					
5. จำนวนโครงการมีความเหมาะสม					
6. จำนวนโครงการมีความหลากหลาย					
7. การต้อนรับดูแลเหมาะสม					
8. การให้ความสำคัญกับผู้เข้าร่วมกิจกรรม					
9. เอกสารเพียงพอ					
10. เอกสารใช้ประโยชน์ได้ดี					

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

3.2 ความพึงพอใจต่อวิทยากร

รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. มีความรู้ประสบการณ์ที่เหมาะสมกับหัวข้อที่บรรยาย					
2. อธิบายตรงประเด็น					

3. ยกตัวอย่างประกอบชัดเจน					
4. ใช้สื่ออุปกรณ์ที่ทันสมัย					
รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
5. ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง					
6. แนะนำแหล่งค้นคว้าเพิ่มเติม					
7. เปิดโอกาสให้ซักถาม					
8. สร้างบรรยากาศที่ดีในการบรรยาย					

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

3.3 ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาต่อกิจกรรมที่จัด

รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. การบรรยายพิเศษด้านเศรษฐศาสตร์หัวข้อ “4 ปีมีแต่รักและอกหัก”					
2. การบรรยายเชิงปฏิบัติการด้านบุคลิกภาพหัวข้อ “บุคลิกที่เหมาะสม”					
3. การบรรยายเชิงปฏิบัติการด้านบุคลิกภาพหัวข้อ “การแต่งหน้าในชีวิตประจำวัน”					
4. ปฏิบัติการ “การเขียนใบสมัคร และการสัมภาษณ์งาน”					
5. บรรยายพิเศษหัวข้อ “การเงิน การคลัง การธนาคาร ไปด้วยกัน ไปได้ไกล”					
6. บรรยายพิเศษ แนวคิดใหม่ด้านการธนาคาร “เพื่อนคู่คิด เพื่องานที่ดี”					

7. บรรยายพิเศษหัวข้อ “บัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยและ วิทยาเขตศรีนครินทร์” และบรรยายพิเศษหัวข้อ “บัณฑิตที่พึงประสงค์ ของคณะพาณิชยศาสตร์และการจัดการ”					
8. มหกรรมนัดพบแรงงานร่วมกับสำนักงาน จังหวัดศรีนครินทร์					
9. แนะนำการศึกษาต่อ “เรียนปริญญาโท, เรียนเมืองนอก... ไม่ยาก อย่างที่คิด”					
10. บรรยายพิเศษหัวข้อ “ชีวิตมีความสุข ทุกงานที่ได้รับ และแนะนำ อาชีพอิสระด้านการประกันภัย”					
11. ท่องงานกับเครือข่ายทิสโก้ และงานที่ติดกับธนาคารกสิกรไทย					
12. งานเลี้ยงสังสรรค์ปัจฉิมนิเทศ					

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

3.4 กิจกรรมที่จัดส่งเสริมคุณสมบัติของผู้เข้าร่วมในด้านต่าง ๆ

รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. บุคลิกภาพ					
2. การเข้ารับการสัมภาษณ์					
3. การเรียนรู้					
4. การตัดสินใจ					
5. การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า					
6. การประยุกต์ใช้ความรู้ในการทำงาน					
7. การบริหาร					
8. การวิเคราะห์ปัญหา					
9. การแก้ปัญหา					

รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
10. การมีมนุษยสัมพันธ์					
11. การทำงานอย่างมีความสุข					
12. การคิดเชิงบวก					

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมปัจฉิมนิเทศด้านวิชาการ

ควรเพิ่มหัวข้อความรู้ด้านต่อไปนี้

สิ่งที่ควรเพิ่ม

หัวข้อ

เวลา

ภาษาอังกฤษ
คอมพิวเตอร์
บัญชี
การพัฒนาบุคลิกภาพ
การบริหารจัดการ
คุณธรรมจริยธรรม

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะต่อการจัดกิจกรรมปฐมนิเทศเพื่อการจัดที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นในปีต่อไป

1. เดือนที่เหมาะสมในการจัดกิจกรรม

.....

.....

2. วันที่ควรจัด

วันราชการ

วันหยุดราชการ

3. วิทยากรที่น่าสนใจ (3 ลำดับ)

.....

.....

.....

4. สถานที่

ภายในมหาวิทยาลัย

ภายนอก (ระบุ).....

5. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

ขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ผนวก ข

ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อกำหนดกับสิ่งที่วัด

ตารางแสดงความสอดคล้องระหว่างข้อกำหนดกับสิ่งที่วัด

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวม ของคะแนน	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ความพึงพอใจต่อกระบวนการจัดการ					
1. ระยะเวลาเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.00
2. สถานที่ในการจัดกิจกรรมเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.00
3. ประชาสัมพันธ์ให้ทราบอย่างทั่วถึง	+1	+1	+1	3	1.00
4. ประชาสัมพันธ์ให้ทราบหลายช่องทาง	+1	+1	+1	3	1.00
5. จำนวนโครงการมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.00
6. จำนวนโครงการมีความหลากหลาย	+1	+1	+1	3	1.00
7. การต้อนรับดูแลเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.00
8. การให้ความสำคัญกับผู้เข้าร่วม กิจกรรม	+1	+1	+1	3	1.00
9. เอกสารเพียงพอ	+1	+1	+1	3	1.00
10. เอกสารใช้ประโยชน์ได้ดี	+1	+1	+1	3	1.00
ความพึงพอใจต่อวิทยากร					
1. มีความรู้ประสบการณ์ที่เหมาะสมกับ หัวข้อที่บรรยาย	+1	+1	+1	3	1.00
2. อธิบายตรงประเด็น	+1	+1	+1	3	1.00
3. ยกตัวอย่างประกอบชัดเจน	+1	+1	+1	3	1.00
4. ใช้สื่ออุปกรณ์ที่ทันสมัย	+1	+1	+1	3	1.00
5. ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง	+1	+1	+1	3	1.00
6. แนะนำแหล่งค้นคว้าเพิ่มเติม	+1	+1	+1	3	1.00
7. เปิดโอกาสให้ซักถาม	+1	+1	+1	3	1.00
8. สร้างบรรยากาศที่ดีในการบรรยาย	+1	+1	+1	3	1.00

ตารางแสดงความสอดคล้องระหว่างข้อความกับสิ่งที่วัด (ต่อ)

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวม ของคะแนน	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาต่อ					
กิจกรรมที่จัด					
1. การบรรยายพิเศษด้านเศรษฐศาสตร์ หัวข้อ “4 ปีมีแต่รักและอกหัก”	+1	+1	+1	3	1.00
2. การบรรยายเชิงปฏิบัติการด้านบุคลิกภาพหัวข้อ “บุคลิกที่เหมาะสม”	+1	+1	+1	3	1.00
3. การบรรยายเชิงปฏิบัติการด้านบุคลิกภาพหัวข้อ “การแต่งหน้าในชีวิตประจำวัน”	+1	+1	+1	3	1.00
4. ปฏิบัติการ “การเขียนใบสมัคร และการสัมภาษณ์งาน”	+1	+1	+1	3	1.00
5. บรรยายพิเศษหัวข้อ “การเงิน การคลัง การธนาคาร ไปด้วยกัน ไปได้ไกล”	+1	+1	+1	3	1.00
6. บรรยายพิเศษ แนวคิดใหม่ด้านการธนาคาร “เพื่อนคู่คิด เพื่อนานที่ดี”	+1	+1	+1	3	1.00
7. บรรยายพิเศษหัวข้อ “บัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยและวิทยาเขตศรีรัง”	+1	+1	+1	3	1.00
8. บรรยายพิเศษหัวข้อ “บัณฑิตที่พึงประสงค์ของคณะพาณิชยศาสตร์และการจัดการ”	+1	+1	+1	3	1.00
9. แนะนำการศึกษาต่อ “เรียนปริญญาโท, เรียนเมืองนอก... ไม่ยากอย่างที่คิด”	+1	+1	+1	3	1.00
10. บรรยายพิเศษหัวข้อ “ชีวิตมีสุข ทุกงานที่ได้รับ และแนะนำอาชีพอิสระด้านการประกันภัย”	+1	+1	+1	3	1.00

ตารางแสดงความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับสิ่งที่วัด (ต่อ)

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวม ของคะแนน	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
11. หน่วยงานกับเครือข่าย สโก็ และงานที่ดี กับธนาคารกสิกรไทย	+1	+1	+1	3	1.00
12. งานเลี้ยงสังสรรค์ปัจฉิมนิเทศ กิจกรรมที่จัดส่งเสริมคุณสมบัติของ ผู้เข้าร่วมในด้านต่าง ๆ	+1	+1	+1	3	1.00
1. บุคลิกภาพ	+1	+1	+1	3	1.00
2. การเข้ารับการสัมภาษณ์	+1	+1	+1	3	1.00
3. การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
4. การตัดสินใจ	+1	+1	+1	3	1.00
5. การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า	+1	+1	+1	3	1.00
6. การประยุกต์ใช้ความรู้ในการทำงาน	+1	+1	+1	3	1.00
7. การบริหาร	+1	+1	+1	3	1.00
8. การวิเคราะห์ปัญหา	+1	+1	+1	3	1.00
9. การแก้ปัญหา	+1	+1	+1	3	1.00
10. การมีมนุษยสัมพันธ์	+1	+1	+1	3	1.00
11. การทำงานอย่างมีความสุข	+1	+1	+1	3	1.00
12. การคิดเชิงบวก	+1	+1	+1	3	1.00

ผนวก ค

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือคุณภาพ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณดา สุจริต	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2. รองศาสตราจารย์สุเทพ สันติวรานนท์	มหาวิทยาลัยทักษิณ
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐวิทย์ พจนันต์	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	รศ.ดร.สุวิมล เขี้ยวแก้ว
วัน เดือน ปีเกิด	วันที่ 3 มีนาคม 2500
การศึกษา	<ul style="list-style-type: none"> - ปริญญาตรี วิทยาศาสตร์บัณฑิต (ศึกษาศาสตร์) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พ.ศ.2521 - ปริญญาโท ครุศาสตร์มหาบัณฑิต (การสอนวิทยาศาสตร์) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ.2523 - Ph.D.(Curriculum and Instruction) University of Missouri, U.S.A. 2532
ประวัติการทำงาน	<ul style="list-style-type: none"> - ได้รับการยอมรับจากประชาคมการศึกษา โดย ได้รับโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้เป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ ประจำสภามหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา - ได้รับการแต่งตั้งจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการให้ทำหน้าที่ อ.ก.ค.วิสามันต์เฉพาะกิจเกี่ยวกับการประเมินผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อให้มีหรือเลื่อนเป็นวิทยฐานะเชี่ยวชาญ สายงานบริหารสถานศึกษา สาขาบริหารการศึกษา - ได้รับรางวัลผู้ทำคุณประโยชน์ทางการศึกษาเพื่อยกย่องเชิดชูเกียรติฯ พ.ศ.2552 จากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ - ประธานคณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดัง เขต 1 - เป็นวิทยากรให้การอบรมผู้บริหารระดับต้น ระดับกลาง ของกระทรวงการคลัง กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานภาครัฐและเอกชนหลายแห่งในหลักสูตรการจัดการความรู้ การทำงานเป็นทีม การพัฒนาความคิดเพื่อพัฒนางาน การจัด

ประสบการณ์การเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษาในรูปแบบ Active Learning เป็นต้น

ตำแหน่งปัจจุบัน

- รองศาสตราจารย์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง